

№ 15 (581) 14 квітня 2011 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

есеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ДАТА

СВЯТО
ДЛЯ
ПАМ'ЯТНИКІВ

12

ТОП-ТЕМА

КОРИДОРИ ВЛАДИ, АБО ВЕЛИКІ ВІДСТАНИ ДО МАЛЕНЬКИХ ЧИНОВНИКІВ

8

2 «КРИВОРІЖСТАЛЬ» НЕДОРАХУВАЛАСЬ ПЕРСОНАЛУ

6 «ТРИКУТНИК» НАСТУПАЄ. ТРИСТОРОННЯ ЕКОНОМІЧНА РАДА ПЕРЕМАГАЄ БОРГИ

13 ШЛЯХ ДО КОСМОСУ. ДО 50-РІЧЧЯ ПОЛЬОТУ ЮРІЯ ГАГАРИНА

15 «ВАРЯГИ» ЗДОЛАЛИ «КОЗАКІВ»

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ
ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ?

ЗІ СВЯТОМ!

ШАНОВНІ ПРАЦІВНИКИ
РАКЕТНО-КОСМІЧОЇ ГАЛУЗІ!ЩИРО ВИТАЄМО ВАС ІЗ ВСЕСВІТНІМ ДНЕМ АВІАЦІЇ ТА КОСМОНАВТИКИ І
50-Ю РІЧНИЦЮ ПОЛЬОТУ ПЕРШОЇ ЛЮДИНИ В КОСМОС!

День авіації та космонавтики відзначають в усьому світі. Україна сьогодні входить до переліку перших космічних держав, продовжуючи активно розвивати ракетно-космічну галузь. На думку науковців, космічний потенціал нашої держави надзвичайно високий і наразі ракетно-космічна галузь є однією з провідних в українській економіці.

Час минає, а професія підкорювача Всесвіту залишається однією з найвідповідальніших. Працівники ракетно-космічної галузі опановують та втілюють у життя новітні досягнення з систем супутникового зв'язку та космічної розвідки в інтересах нашої Батьківщини. Завдання, які стоять перед ними, повною мірою відповідають духу нового тисячоліття і потребам стратегічного розвитку України як сучасної високотехнологічної держави.

Бажаємо всім працівникам, ветеранам галузі міцного здоров'я, родинного щастя, стабільності і впевненості у завтрашньому дні. Нехай вам щастить!

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

“

Виявляється, не всі наші виконавчі та законодавчі органи знайомі з Конвенціями Міжнародної організації праці, а також міжнародним правом, за яким ці конвенції мають пряму дію і можуть бути використані в суді. А треба, щоб про це знав навіть той, хто розпочав свій перший робочий день.

СЕРГІЙ УКРАЇНЕЦЬ,
ЗАСТУПНИК
ГОЛОВИ ФПУ

ДИСКУСІЯ

У ЖОРСТКОМУ
ПРОТИСТОЯННІ ДО МВФ

12 квітня Федерація профспілок України за підтримки Американського центру міжнародної трудової солідарності (Центр солідарності) провела круглий стіл на тему: «Про позицію профспілок України щодо політики Міжнародного валютного фонду».

У ході дискусії було озвучено інформацію про те, що профспілки вже тривалий час висловлюють занепокоєння з приводу намагань МВФ втрутитися у внутрішню політику України через висунення антисоціальних умов кредитування. А це, у свою чергу, призводить до руйнування соціального захисту населення та поширення бідності в країні. Учасники засідання докладно обговорили ситуацію, що нині склалася в країні з підвищенням цін на природний газ для населення, та визначили подальші дії профспілок щодо реформування національного пенсійного законодавства. Представники Центру солідарності високо оцінили рі-

вень дискусії, підготовленої фахівцями соціально-економічного департаменту апарату ФПУ, та підтримали позицію Федерації щодо необхідності визначення стратегії проведення реформ в Україні, зокрема, особливу увагу приділили окремим положенням кредитування України з боку МВФ стосовно трудящих, їхніх сімей та незахищених верств населення. За результатами обміну думок представники профоб'єднань, що входять до складу СПО, однозначно висловилися щодо неприйнятності профспілками умов кредитування України з боку МВФ.

ВЛ. ІНФ.

КУДИ ПОДІЛИСЯ
ТИСЯЧІ ПРАЦІВНИКІВ?

Як повідомляє сайт Arcelor Mittal Кривий Ріг («Криворіжсталь») відвідали відразу дві комісії: перша – Фонду держмайна, яка перевірила виконання власником інвестзобов'язань, друга – Верховної Ради. Порухень не виявлено, зобов'язання визнано повністю виконаними.

Але профком підприємства на чолі з Юрієм Бобченком так не вважає і заявляє про свій намір оскаржити результати високої перевірки. По-перше, представники профкому, не були запрошені для участі в перевірці.

По-друге, профком бурило те, що під час пе-

ревірки знову обговорювалося переважно виконання інвестзобов'язань у соціальній сфері. Водночас залишилися поза увагою куди більш тривожні питання, які стосуються насамперед неухильного скорочення чисельності персоналу.

Завдяки програмі добровільного звільнення, попри інвестзобов'язання, які передбачали збереження кількості працівників, адміністрація Arcelor Mittal Кривий Ріг скоротила приблизно 22 тис. працівників. Звільнені були не тільки незайняті, а й необхідні працівники. Зрозуміло, навантаження на кожного працівника зросло, що

не найкращим чином позначилося на безпеці праці. Особливу небезпеку це становить для робіт, які передбачають наявність мінімально припустимої кількості персоналу. До речі, перелік професій, для яких є неприпустимою робота поодинокі, був узгоджений профкомом і адміністрацією, проте співробітників цих професій на підприємстві не вистачає.

По-третє, профком вважає надто повільним зростання заробітної плати. Це зростання не відповідає середній зарплаті за інвестзобов'язаннями, яка має бути не менше передбаченої мінімальним галузевим стандартом.

“

У програмі добровільного звільнення профком вбачає гарне прикриття для банального скорочення працівників.

СЛАБКІ СИГНАЛИ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

7 квітня у Будинку спілок відбувся V з'їзд Профспілки працівників радіоелектроніки та машинобудування. Підбивши підсумки, присутні змушені були визнати, що за звітний період профспілка втратила дві третини своїх організацій і нині об'єднує лише 37 первинок чисельністю 38 тисяч. Тільки 70% працівників галузі мають повний робочий тиждень. Борги із зарплати – жахливі, лише на семи підприємствах галузі вони становлять 52 млн гривень. Проте, незважаючи на сумне становище, делегати склали план на наступний період і налаштовані на вирішення поточних питань. Головою на новий термін одноголосно обрано Григорія Ольховця.

ВЛ. ІНФ.

РАДА – НА ЗВ'ЯЗКУ

5 квітня відбулося засідання Громадської ради при Національній комісії з питань регулювання зв'язку України. Розпочався захід з виступу голови Громадської ради Андрія Дронюка, який підбив підсумки роботи консультативно-дорадчого органу з часу проведення останнього зібрання. Значну увагу учасники засідання приділили обговоренню пропозицій щодо внесення змін та узгодження остаточної редакції Положення про Громадську раду при НКРЗ, а також затвердженню складу президії Громадської ради, її завдань і повноважень. Одним із ключових моментів зібрання стало затвердження переліку комітетів даного органу, обговорення їхніх планів та завдань на поточний рік, а також обрання голів кожного з них. Так, у 2011 році діятимуть наступні комітети:

регламентний, громадського контролю, з питань сприяння розвитку телекомунікаційної галузі та поштового зв'язку, з питань упровадження бездротових технологій та використання радіочастотного ресурсу в Україні, із взаємоз'єднання та взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій, а також комітет із захисту прав споживачів та учасників ринку зв'язку. Насамкінець представників Громадської ради було розподілено для участі в робочих групах НКРЗ. Щодо окреслення завдань на 2011 рік та спільних дій Громадської ради та НКРЗ задля їх реалізації, то остаточне вирішення цього надважливого питання перенесено на наступне засідання, що має відбутися 17 травня.

ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»

ВІЩЕ СПО

**НА ЗАХИСТІ ПРИНЦИПІВ
СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ**

11 квітня у Будинку спілок відбулося засідання Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок і профб'єднань для ведення колективних переговорів і соціального діалогу на національному рівні. Основні питання стосувалися держбюджету-2012, узгодження плану роботи на поточний рік, законодавчих ініціатив і низки кадрових призначень.

— Штучне заниження мінімальної заробітної плати — неприпустиме для країни, що сповідує принципи гідної праці і за Конституцією є правовою та соціальною державою, — коментує заступник Голови ФПУ **Сергій КОНДРЮК**.

Слід змінювати сьогоденні реалії, коли мінімальна заробітна плата в Україні не забезпечує навіть мінімально необхідних потреб працівників та їхніх сімей і у вартісному вираженні на 16% «відстає» від фактичного прожиткового мінімуму. Профспілки стверджують — подальше формування державної політики у сфері оплати праці на засадах штучно занижених гарантій має вкрай негативні економічні, правові, соціальні наслідки і є головним гальмом у посткризовому розвитку, а також підірватиме довіру до влади.

Враховуючи завдання Президента України щодо входження України протягом 10 років у ТОП-20 найбільш розвинутих країн світу, Федерація профспілок України ініціює запровадження дієвих заходів для відповідного підвищення місця України в загальносвітовому рейтингу ООН з людського розвитку.

На думку профспілок, для досягнення такої мети нагальним є впровадження практичних дій, які сприятимуть якісним змінам, у тому числі шляхом реалізації моделі конкурентного розвитку, що базується на високій продуктивності праці, яку забезпечують висококваліфіковані й високооплачувані працівники.

Тому, ґрунтуючись на конституційних положеннях та законодавчих нормах України, у яких йдеться про право працівників на винагороду за працю, яка забезпечує їм і їхнім сім'ям достатній життєвий рівень, з урахуванням очікуваного зростання економіки протягом 2011 року, про яке заявлено Президентом України В. Януковичем, та прогнозних додаткових надходжень до державного та місцевих бюджетів у 2012-2013 роках від Євро-2012, поживлення виробництва, детінізації економіки та зменшення тягара зовнішнього боргу; наполагаючи на тому, що заробітна плата є не

лише джерелом для існування працівників — основних виробників національного доходу, а й суттєвим чинником забезпечення платоспроможного внутрішнього ринку, а відтак — джерелом наповнення місцевих і державного бюджетів за рахунок податку з доходів громадян, ПДВ, акцизного збору тощо), а також збільшення надходжень до Пенсійного та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування і економії видатків на житлові субсидії і допомогу малозабезпеченим; зважаючи, що, в порушення схваленого Національно-тресторного соціально-економічного радю

Порядку участі соціальних партнерів у формуванні бюджетної політики, Кабінетом Міністрів України вже прийнято за основу та передано до Верховної Ради проект Основних напрямів бюджетної політики на 2012 рік, та беручи до уваги інформацію профспілкової частини Спільної робочої комісії повноважних представників сторін Генеральної угоди щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2012 рік про перебіг переговорного процесу, Спільний представницький орган профспілок затвердив таку профспілкову позицію щодо розмірів мінімальної заробітної плати у 2012 році:

— мінімальна заробітна плата, достатня для забезпечення простого відтворення робочої сили й виконання мінімальних суспільних обов'язків, повинна бути:

— з 1 січня 2012 року — не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, збільшеного на суму податку на доходи фізичних осіб, з подальшим її щоквартальним підвищенням із урахуванням індексу споживчих цін та частковим урахуванням сімейної складової;

— до кінця року — не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, збільшеного на суму податку на доходи фізичних осіб, з урахуванням потреб сім'ї працівника згідно зі статтею 9 Закону України «Про оплату праці».

**Тобто: з 1 січня 2012 року — 1309 грн;
з 1 квітня 2012 року — 1454;
з 1 липня — 1615;
з 1 жовтня — 1794;
з 1 грудня — 1824 грн
(при показнику Індексу споживчих цін у 2012 році — 107,9%).**

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

Допомогу постраждалим від аварії на ЧАЕС профспілки почали надавати вже через 2 дні після вибуху. На ранок 28 квітня з резерву Укрудпрофу було виділено 300 тис. карбованців

**ІСТОРІЯ ФПУ
ЗБЕРІГАТИМЕТЬСЯ В МУЗЕІ**

**ДО ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ
РІЧНИЦІ**

На понеділкових апаратній та селекторній нарадах Сергій Українець поінформував присутніх про участь делегації ФПУ в роботі Загальної конференції профспілок (ЗКП) у Москві. Окремо він зупинився на обговоренні чорнобильського питання на засіданні постійної комісії з питань ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи, де українська сторона разом з росіянами та білорусами завжди бере активну участь. Представники ФПУ доповіли про реакцію Федерації на законопроект, який внесено у Верховну Раду: на перший погляд він нібито відповідає вимогам Європейського суду, а насправді обмежує права чорнобильців, і ФПУ не має наміру залишити це без уваги.

До 25-річчя від дати чорнобильського лиха Федерація запланувала низку заходів — від пресконференції до демонстрації чорнобильців, адже профспілки до цієї події мають безпосереднє відношення: саме вони були серед тих, хто

почав надавати допомогу постраждалим у перші ж дні після вибуху та протягом 1986 року перерахував на їхні потреби понад 15 млн карбованців.

Ця та багато інших добрих справ будуть увічнені на стендах нового Музею профспілок, до створення якого ФПУ закликає долучитися кожному первинку.

**У ДІТЕЙ — НОВИЙ
ПІКЛУВАЛЬНИК**

У регіонах тривають семінари та тренінги з гендерних питань. Черговий семінар під назвою «Рівність жінок і чоловіків у світі праці» відбувся на Волині. Якщо раніше на таких заходах наголошувалося на правах жінок, то сьогодні пропонується не забувати й про чоловіків. А все, що стосується гендерної політики, має бути відображено в колективних договорах. За інформацією, представленою на нараді, гендерною проблематикою перейнявся й Президент України. За його Указом, гендерні питання, а також питання оздоровлення і відпочинку дітей передаються зі сфери діяльності Мі-

ністерства соціалітики. І про це повинні знати профспілки.

**БУДЕМО
СТЕЖИТИ ЗА
ЦІНАМИ**

На засіданні Кабміну затверджено Положення про Міжвідомчу комісію з питань забезпечення цінової стабілізації на основні соціально значущі товари та послуги. За словами заступника Голови ФПУ Григорія Осового, відтепер уряд постав перед дилемою: дотримуватися ринкових методів або вводити механізми «ручного» регулювання.

Створення цієї комісії стало реакцією на звернення Президії ФПУ та деяких об'єднань до Кабміну про те, щоб уряд завадив нестримному зростанню цін. Очолює комісію перший прем'єр-міністр України Андрій Клюєв. Григорій Осовий запропонував ввести до складу комісії представників профспілок, відповідно до законодавства, бо йдеться про ціноутворення, в якому профспілки повинні брати участь.

**ПРОБЛЕМИ
ЗРОСТАННЯ ЄТС
ТА «МІНІМАЛКИ»**

За словами заступника Голови ФПУ Сергія Кондрюка, відбулись недовільні для працівників бюджетної сфери переговори щодо зміни Єдиної тарифної сітки вже в 2011 році та щодо перспектив її зміни в 2012-му.

Як «жорсткі» охарактеризував Сергій Кондрюк переговори на спільному засіданні Робочої комісії повноважних представників власників та профспілок із ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2012 рік. Власники, як і минулого разу, прийшли на засідання без єдиної узгодженої з урядом позиції та обмежились деклараціями. Профспілкова позиція щодо розміру «мінімалки» залишається незмінною: не менше фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, збільшеного на суму податку на доходи фізичних осіб.

**ОЛЕНА СУХОРУКОВА,
«ГВ»**

НАДБАВКИ ЗА РИЗИК

МОЛДОВА:
ПОЛІЦІЯ ЙДЕ ДО СУДУ

МИХАЙЛО ЛАШКУ,
голова профспілки
поліцейських Demnitae

В умовах погроз із боку уряду поліція планує обстоювати свої права не протестами, а «іншими методами». Про це повідомив генеральний секретар профспілки поліцейських Demnitae Адріан Лебединський, ідеться на сайті nbm.md. При цьому не уточнюється, до яких саме методів вдаватиметься поліція, проте раніше голова профспілки поліцейських Demnitae Михай-

ло Лашку повідомляв, що профспілка планує після опозиції обстоювати в суді права на соціальні пільги та гарантії. У результаті реформ поліцейські були позбавлені прав на отримання житла і безкоштовне встановлення телефону, компенсації для оренди квартири, грошові компенсації на сухий пайок, отримання надбавки до зарплати за використання вимох або більше мов під час слідства та врахування стажу роботи під час навчання у цивільних вузах. Михайло Лашку також зазначив, що найближчим часом близько тисячі поліцейських збираються подати у відставку. Водночас він підкреслив, що звільнення співробітників за участь в акціях протесту є незаконним.

ПОВНИЙ АУДИТ

МОРСЬКИЙ
ВУЗОЛ ДЕМПІНГУ

Членська організація Міжнародної федерації транспортників, профспілка моряків Нової Зеландії (MUNZ) вимагає провести «повний аудит» галузі на підставі пропозиції профспілки впорядкувати рибпромислову галузь, де провадиться спільна комерційна діяльність. Ця ініціатива виникла як реакція на звіт, у якому наводилися факти експлуатації іноземних рибпромислових екіпажів у Новій Зеландії. За заявою профспілки MUNZ, спільна комерційна діяльність супроводжується низкою неприємних інцидентів. Це, зокрема, травматизм на робочих місцях, насилля та зловживання, пору-

шення правил техніки безпеки й охорони праці, жалівні умови роботи. Генеральний секретар профспілки MUNZ Джо Флітвуд зазначив, що в аудит також слід включити обстеження стану та стандартів суден і перевірити бухгалтерію в частині виплати зарплат. «Це необхідно тому, що іноземні екіпажі, як правило, опиняються в незадовільних умовах, що стало нормою в економіці Нової Зеландії», – наголосив Джо Флітвуд. За його словами, така ситуація відома за кордоном як соціальний демпінг, або експлуатація іноземних робітників в умовах глобальної економіки.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ЗАЛІЗНИЧНИКИ КАЗАХСТАНУ
УКЛАЛИ КОЛДОГОВІР

7 квітня відбулося укладення колективного договору на 2011–2012 роки між керівництвом Акціонерного товариства «Локомотив курастіру заїті» та трудовим колективом, повідомляє офіційний сайт Профспілки залізничників Республіки Казахстан.

У документи визначені спільні зобов'язання сторін із питань оплати праці, зайнятості, вивільнення працівників, тривалості робочого часу, поліпшення умов та охорони праці, соціальних гарантій. Робота над проектом колдоговору тривала протягом 6 місяців. Під час його розробки працівни-

ками підприємства винесено на розгляд комісії 21 пропозицію та зауваження, по 15 з яких прийняті позитивні рішення. У новому документі закріплено значно більше прав робітників порівняно з попереднім колдоговором, що підвищило зобов'язання роботодавця. Оновлено розділи «Організація та нормування праці, заро-

бітна плата та робочий час», «Охорона праці», «Правовий захист та соціальні гарантії». «У числі пріоритетних керівництвом АТ бачить завдання збереження життя та здоров'я працівників, тому всі вони будуть застраховані від нещасних випадків», – зазначив президент АТ «Локомотив курастіру заїті» Марат Тлеубаєв.

«Колективний договір укладений, але протягом року триватиме робота щодо його удосконалення. Це живий документ, у тій чи іншій ситуації ми будемо оперативно реагувати та вносити в нього корективи в бік покращення», – наголосив голова Профспілки залізничників Республіки Казахстан Оразгалі Ахметбаєв.

ПЕНСІЙНЕ ПИТАННЯ

ОСВІТЯНАМ БІЛОРУСІ
ПОВЕРНУТЬ ПІЛЬГИ?

За ініціативи Брестської обласної ради комітет профспілки працівників освіти та науки (Республіка Білорусь) на засіданні облради з трудових і соціальних пи-

тань під головуванням першого заступника голови Брестського обласного комітету Михайла Юхимка розглянуто ситуацію в закладах освіти у зв'язку з введенням Положення про критерії оцінки умов праці для окремих категорій працівників та (або) особливостей видів виконуваних робіт для цілей пенсійного стра-

хування та порядку їх застосування. Значна кількість педагогів втратила право на пенсію за вислугу років у зв'язку з відсутністю можливості мати навчальне навантаження по 18 годин на тиждень, вести організаційно-виховну роботу та здійснювати додатковий контроль за навчальною діяльністю учнів. Голова обкому профспілки освітян поінформував учасників засі-

дання про заходи щодо відновлення попередніх умов виходу на пенсію за вислугу років при частковій втраті професійної працездатності. Радою доручено обкому галузевої профспілки та управлінню освіти підготувати інформацію з даного питання та надати керівництву обласного виконкому для розгляду та внесення пропозицій до Ради Міністрів Республіки Білорусь.

А ВІЗ І НИНІ ТАМ

За даними Міністерства соціальної політики України, заборгованість із заробітної плати з початку року збільшилася на 38,8 млн грн і сягнула 1,26 млрд гривень. Працівникам економічно активних підприємств не виплачено 617,3 млн грн, економічно неактивних – 97,4 млн та підприємств-банкрутів – 542,1 млн грн. Тобто за сухими цифрами статистики простежується чітка тенденція до зростання боргу із заробітної плати на всій території нашої держави.

«ЧОРНИЙ СПИСОК» БОРЖНИКІВ ЗРОСТАЄ

На деяких підприємствах зі стабільними доходами керівники свідомо уникають виплати зарплати працівникам, використовуючи наявні кошти на власні потреби. Вже не кажемо про благополучні підприємства, які часто навмисно доводяться до банкрутства, аби потім «нагріти руки», обібравши людей до нитки.

Президент України доручив органам виконавчої влади прискорити погашення боргів із зарплати працівникам та не допустити цього явища у майбутньому.

На думку працівників Генеральної прокуратури, сьогодні слід дати належну правову оцінку діяльності місцевих держадміністрацій та діючих при них комісій із погашення заборгованості, органів контролю, які мають забезпечувати своєчасне повернення заробленого, направляти матеріали у правоохоронні органи стосовно керівників, які не виплачують людям заробітної плати.

«Нині підрозділами Державного департаменту нагляду за дотриманням законодавства про працю вжито недостатніх заходів для вирішення цієї проблеми», – коментує ситуацію заступник Генерального прокурора України Віктор Занфіров.

Із близько 4 тисяч матеріалів, поданих територіальними підрозділами Держнаглядпраці, минулого року органами прокуратури порушено лише 660 кримінальних справ. Найбільші претензії до якості матеріальних пере-

вірок інспекцій АР Крим, Волинської, Львівської, Полтавської, Херсонської, Чернігівської, Хмельницької областей і міста Києва.

Приміром, у столиці із 249 матеріалів лише 9 стали підставою для проведення дослідчих перевірок і порушення кримінальних справ. За результатами перевірки директорів Держнаглядпраці – головному державному інспектору праці України внесено подання, яке зараз розглядається.

На виконання припису Генеральної прокуратури ВАТ «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України» погашено понад 44,6 млн грн заборгованості із заробітної плати.

У грудні минулого року за поданням Генеральної прокуратури України за допущення прохвонки щодо погашення заборгованості із заробітної плати притягнуто до відповідальності 32 посадові особи Державного департаменту з питань банкрутства.

У нинішньому році майже в усіх регіонах України більш як на мільйон зросло борги підприємств-банкрутів.

У Донецькій області керуючий санацією ТОВ «Соціальне відродження Донбасу» умисно не виплатив 1,4 млн грн заборгованості із зарплати попри те, що на рахунки підприємства на-

На 38,8
млн грн збільшилася заборгованість із зарплати в Україні.

Сьогодні цей показник становить 1,26 млрд гривень.

дійшло понад 20 млн гривень. За цим фактом прокуратурою Тельманівського району Донецької області порушено кримінальну справу. «Чорний список» підприємств-банкрутів, що ухиляються від виплати боргу, як зазначив заступник Генерального прокурора, можна ще довго продовжувати.

СЕРЕД ПОРУШНИКІВ Є НАВІТЬ ДЕПУТАТИ

За висновками Генеральної прокуратури, все ще значно поширені кримінально-правові порушення трудових прав працівників.

Так, прокуратурою Запорізької області порушено кримінальну справу стосовно керівника ВАТ «Запорізька кондитерська фабрика», який умисно не виплатив працівникам 3 млн грн заробітної плати. У ході досудового слідства погашено борг у сумі понад 2 млн гривень.

Прикриваючись мандатом депутата Миколаївської міської ради, обраного за списками Партії регіонів, директор КП Миколаївської міської ради «Сервісكومуненерго» у Донецькій області не забезпечив першочергову виплату зарплати, що спричинило 1,2 млн грн заборгованості перед працівниками. Значну частину коштів підприємства керівництво спрямувало на ремонт асфальтобетонного покриття автодорі, оплату послуг, стягнення

ПРЕЗИДЕНТ – ЗА СУВОРЕ ПОКАРАННЯ БОРЖНИКІВ

Президент України Віктор Янукович підтримав ініціативу Генеральної прокуратури щодо посилення кримінальної відповідальності за невивплату заробітної плати. На виконання його доручення Міністерством соціальної політики розроблено відповідний законопроект.

заборгованості населення із комунальних платежів та поповнення депозитного рахунка тощо. У цій кримінальній справі триває досудове слідство. Також прокуратурою порушено дві кримінальні справи щодо керівників ВАТ «Маріупольський дослідно-експериментальний завод» та ТОВ «Спеціалізоване управління «Металургмонтаж-207», які безпідставно допустили заборгованість із заробітної плати на загальну суму 2,3 млн грн. Триває досудове слідство у цій справі. Аналогічні кримінальні справи порушено прокурорами усіх регіонів.

УМОВЛЯННЯ ЗАКІНЧИЛИСЯ – НАСТАВ ЧАС ВІДПОВІДАТИ

Для захисту прав працівників на оплату праці керівникам підприємств-боржників вносяться приписи. Так, керівникові КП «Криворіжтепломережа» прокуратурою Дніпропетровської області внесено припис щодо погашення 5,5 млн грн заборгованості

із заробітної плати, який виконано в повному обсязі. У Полтавській області після прокурорського втручання керівниками товариства «Завод ГРЛ» та «Полтавський склазавод» виплачено 2,7 млн грн боргу із зарплати, до відповідальності притягнуто трьох посадовців.

За приписами прокуратури Миколаївської області керівництвом ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод» та ПАТ «Вадан Ярлс Океан» виплачено 4,9 млн грн заборгованої зарплати.

За словами Віктора Занфірова, прокуратура має досвід, як у короткі терміни повернути людям зароблене.

Він навіть приклад позитивного досвіду роботи прокуратури Дніпропетровської області з організації нагляду за дотриманням законів про оплату праці, який прокурори почали застосовувати в інших регіонах.

Маючи на меті реальне та суттєве зменшення заборгованості, працівниками прокуратури запроваджено комплексний підхід до організації роботи на цьому напрямі наглядової

“

За поданням Генпрокуратури у грудні 2010 року до відповідальності притягнуто 32 посадовця Державного департаменту з питань банкрутства за допущені прохвонки щодо погашення заборгованості із зарплати.

діяльності, запроваджено нові нестандартні форми та методи роботи. Одним із них стало публічне застосування заходів кримінально-правового впливу.

Під час проведення наради за участю представників ЗМІ та керівників підприємств-порушників законодавства про оплату праці заступник прокурора області, розглянувши матеріали дослідчої перевірки та встановивши достатні дані, які вказують на наявність ознак складу злочину, порушив кримінальну справу стосовно виконавця обов'язків начальника ДДСУ-104 «Стальконструкція» ВАТ «Дніпростальконструкція», який за наявності можливості погасити заборгованість не виплачував працівникам заробітну плату. Внаслідок цього заборгованість 150 працівникам сягнула 754 тис. грн, що спричинило тяжкі наслідки. Впродовж тижня заборгованість із заробітної плати підприємством погашена у повному обсязі. Керівника підприємства засуджено, про що поінформовано громадськість.

На цій же нараді прокурори районів із дотриманням вимог чинного законодавства повідомили про досудове слідство у кримінальних справах стосовно присутніх керівників іще двох підприємств, що було для них як грім серед ясного неба. Ці події були висвітлені на місцевому телебаченні. Завдяки таким діям заборгованість із заробітної плати на цих підприємствах була погашена протягом місяця.

Загалом по Дніпропетровській області заборгованість із заробітної плати порівняно з минулим роком зменшилася з 86 до 20 млн гривень.

ОЛЕНА ЛАРИНА,
«ГВ»

ДНІ ОБЛПРОФРАДИ

А ЗА СУМЛІННІСТЬ – НАГОРОДУ

Відповідно до спільного розпорядження голови Закарпатської облдержадміністрації Олександра Левицького та голови обласної ради профспілок Івана Короля «Про посилення соціального діалогу між органами виконавчої влади і профспілковими об'єднаннями області» у Тячівському районі пройшли Дні облпрофради.

Іван Король вручає нагороду голові профкому Солотвинського сооперудника Йосипові Флорі

Підсумки проведеної роботи було підбито на спільній нараді, у якій взяли участь керівники райдержадміністрації та райради, керівники господарств, голови сільських і селищних рад, лідери обласних і районних галузевих профспілок, фахівці облпрофради та держструктур, профактивів району. У доповіді голови Закарпатської облпрофради Івана Короля наголошувалося на важливості соціального діалогу в сучасних умовах, необхідності співпраці органів влади і профспілок при вирішенні спільних питань, зокрема тих, що стосуються укладання та виконання колективних договорів, продуктивної зайнятості, умов оплати й охорони праці, оздоровлення працівників і членів їхніх родин тощо. Різні аспекти соціально-економічного розвитку району, посилення соціального ді-

логу та співпраці між органами влади і профспілковими комітетами у вирішенні питань захисту прав та інтересів працівників висвітлювали у своїх інформаціях керівники району, регіональних управлінь виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань, Держгірпромнагляду, районного управління Пенсійного фонду та районної виконавчої дирекції Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Під час наради Іван Король та керівники району вручили Почесні грамоти та Подяки великій групі профспілкових активістів, нагороджених за сумлінну громадську роботу.

**СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТТЯ
ФОТО АВТОРА**

НЕ ШКОДУВАЛИ ТЕПЛИХ СЛІВ

ЇЇ ВЕЛИЧНІСТЬ ЖІНКА

У комунальному Будинку культури «Гірник» міста Пологи Запорізької області відбулося святкове дійство під назвою «Її величність жінка». Мета свята – розвиток і популяризація профспілкового руху та шанування жінок-трудівниць.

Головними героїнями стали чудові представниці слабкої статі, яких у районі визнано жінками року й активістками профспілок. Саме для них у залі звучали найніжніші слова, палкі привітання і найцінніші побажання від ведучих та почесних гостей свята – міського голови Віктора Корольова, заступника голови облпрофради Віталія Каплія, депутатів райради. Свято вишло по-сімейному теплим, по-вселяному гарним і свіжим, а ще – напроуд ліричним. Ведучі запрошували на сцену чарівних жінок, роз-

повідали про них, про їхні досягнення та долю. На мультимедійному екрані глядачі переглядали слайд-шоу фотографій учасниць, що, безперечно, доповнювало їхні словесні портрети. А потім цим жінкам і всім присутнім дарували пісні й танці. Ініціатором і організатором заходу виступила координаційна рада профспілок Половського району, яку очолює голова районної організації профспілки працівників освіти Зоя Мовчан.

**ЗА ІНФ. ЗАПОРІЗЬКОЇ
ОБЛПРОФРАДИ**

СОЦПАРТНЕРСТВО

Один у полі не воїн – вислів, що став крилатим, не раз підтверджувався на практиці. І справді, якими б потужними не були можливості організації профспілок, вирішення багатьох питань без підтримки влади та організації роботодавців просто «зависло» б на стадії незавершеності. Тому й створено на Кіровоградщині обласну тристоронню соціально-економічну раду.

«ТРИКУТНИК» НАСТУПАЄ НА ХВІСТ БОРГМ

На черговому засіданні ради йшлося про виконання регіональної угоди між соціалпартнерами у питаннях підвищення середньомісячної зарплати, погашення заборгованості з неї та вдосконалення соціального діалогу. Якщо говорити про зарплату, то вона в області зросла більше ніж на 15%, визначених у регіональній угоді, але минулорічний її показник – 1815 грн іще відстає від середньоукраїнського. З цього приводу голова ОДА Сергій Ларін зауважив, що зростання заробітної плати залежить від спільних зусиль партнерів, і що плану треба постійно підвищувати. Цьогоріч, приміром, влада очікує зарплатного ривка до 2200 гривень. Однак середня зарплата – це показник дещо завищений. Якщо його розглядати по кожній окремо взятій галузі, то оптимізму це аж ніяк не викличе. Так, у торгівлі й АПК він становить лише 1200 грн із «хвостиком». Різні ко-

ливання спостерігаються в районах. Профспілки мають надійну зброю – колективні договори, які, зокрема, містять зобов'язання роботодавців і щодо оплати праці. Профспілкові організації здійснюють громадський контроль за своєчасною і в повному обсязі виплатою зарплати, з'ясовують причини заборгованості. На підприємствах і в організаціях постійно аналізуються відповідність оплати праці нормам Генеральної, галузевих, регіональної угоди. Зважаючи на те, що більш як два роки не реалізуються гарантії з оплати праці освітян, медиків, працівників культури та держслужбовців, обласні організації профспілок разом із ФПО зверталися із цього приводу до керівництва держави, проводили спільні засідання президій. Зрештою, спільними зусиллями вдалося вирішити питання про надбавку вчителів за престижність праці, медикам – за заслугу років, клубним працівникам – про допомогу на оздоровлення та на задоволення

соціально-побутових потреб. Проте голова ФПО Сергій Петров вважає, що колективна робота потребує підтримки органів влади, особливо під час реєстрації колективних договорів – адже слід звертати увагу на відповідність їх норм вимогам законодавства. На засіданні ради сторони вирішили більше уваги приділяти подоланню «зарплатної строкатості» по районах і галузях, активніше виводити зарплати з тіні. А кожна із сторін отримала конкретні рекомендації щодо роботи у цьому напрямі. Зокрема, організаціям роботодавців слід активніше працювати над збільшенням частки зарплати в операційних витратах із реалізованої продукції, робіт, послуг, дотримуватися конкретного показника, визначеного у галузевих угодах. Особливо уважно розглядалося на засіданні питання заборгованості із зарплати. Загальний борг по області на 1 січня становить 62,4 млн грн (збільшився на 2,5 млн грн). Із них 42,4 млн грн – борги на економічно активних підприємствах. Лівова частка заборгованості – перед працівниками вугільних підприємств Олександрії. Представники сторін розповіли, які важелі впливу вони застосовують до керівників підприємств-боржників. Зокрема, їх заслуховують на засіданнях обласної комісії за участю профспілок, щодо боргів на дев'яти держпідприємствах ОДА направила звернення до відповідних міністрів. Влада жорстко реагує на наявність заборгованості на 12 комунальних підприємствах: розірвано контракти з

керівниками, які не виконують свої зобов'язання у питанні своєчасної виплати зарплати. Прокуратура порушила дві кримінальні справи. За словами Сергія Петрова, проводиться щомісячний моніторинг заборгованості із зарплати. Дані моніторингу передаються членській організації для вжиття заходів. Під особливою увагою – боргові проблеми олександрійських вугільників. Було підготовлено не тільки звернення, а й проведено мітинги, акції протесту. Останню надію покладають на зустріч Олександрійського міського голови та голови теркому профспілки вугільників із Президентом України, яку ініціює Олександрійська міська рада. Розроблено методичку щодо звернення до суду для захисту трудових прав та інтересів спілчан. Торік зареєстровано 8 трудових спорів. На думку голови обласної організації роботодавців Павла Штутмана, борги, особливо у промисловості, не безнадійні. Зокрема, вугільними підприємствами зацікавилася серйозна компанія, тож є підстави сподіватися на зрушення проблеми з мертвої точки. Стосовно інших боргів Павло Штутман запропонував провести своєрідну експертизу по кожному підприємству-боржнику. У зв'язку з прийняттям Закону України «Про соціальний діалог в Україні» на засіданні ради визначено низку заходів для приведення партнерських відносин у відповідність до вимог закону.

**ЗА ІНФ.
ОП КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛ.**

“ Серед підприємств-боржників майже половина не мають профспілкових організацій. Тобто там, де діють профспілкові організації, борги із зарплати спостерігаються нечасто і не є системою – вони під контролем. ”

**СЕРГІЙ ПЕТРОВ,
ГОЛОВА
ФЕДЕРАЦІЇ
ПРОФСПІЛОК
КІРОВОГРАДСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

КОЛИ У ЗЕМЛІ НАДІЙНИЙ ГОСПОДАР

Первинна профспілкова організація СФГ «Гульдас», що в селі Паліївка на Кіровоградщині, без перебільшення, – найпотужніша в галузі АПК Маловисківського району. Підживлюється її сила абсолютним усвідомленням так званих профспілкових заповідей, які базуються на всеохоплюючому захисті прав та інтересів працівників. У дотриманні цих «заповідей» адміністрація і профком знаходять повне взаєморозуміння. Нині навіть важко сказати, – де чия ініціатива. Головне, що добірні зерна гарно проростають, а саме це й визначає привабливу економічну та соціальну панораму господарства...

ВІДУЧАЄТЬСЯ РУКА ГОСПОДАря

Сьогодні засновник фермерського господарства Юрій Гульдас – Маловисківський міський голова, але вивіска СФГ «Гульдас» залишається на своєму законному місці, навіть кабінет хазяїна ніхто не займає. Річ у тім, що кермо господарства чоловік передав до рук дружини Тетяни Гульдас. Братися за відповідальну справу вона не боялася: економічний бік знає, а організаторські здібності можна набувати на практиці, тим паче, що поруч чоловік, який і підбадьорить, і порадить.

– Все, що створюється, будується у господарстві, має добротний і естетичний вигляд, – розповідає голова райкому профспілки працівників АПК Іван Лімборський. – Такий стиль роботи і життя Гульдаса – залишити після себе «картинку». І це не тільки чудовий офіс для адміністрації, добротні гаражі, майстерні. Це також зручні, теплі й безпечні робочі місця. На відміну від інших роботодавців-аграріїв, СФГ «Гульдас» не «скидає» людей в осінньозимовий період на службу зайнятості – всі працюють на постійній основі. Взагалі Юрій Гульдас – людина з розмахом, який не загро-

жує застій: працював водієм, годі став фермером. Згодом авторитет Леонідовича переріс рамки господарства, і люди довірили йому долю міста, а на цій ниві, як ніде, потрібна господарська жилка.

Якщо більшість аграріїв відмовилися від занадто клопітного чи невідгданого тваринництва, то в господарстві Гульдаса вирощують свиней. І в цій царині простежується почерк господаря – скрізь чисто, сухо, без запахів, хоч показові експерти влаштували: свині (кожна з власним паспортом) – від новонароджених до вгодованих – розділені по групах. Підтримує порядок у приміщенні й оберегає спокій підліпчих свиначка Марія Головач. Починали з десяти свиноматок, яких завезли з Полтавщини. Коли одна із льох відмовилася від потомства, зчинилася справжній переполох – усі жінки викохували-вигодували малюків із соски, потім випасали...

Інженерно-механізаторський склад узимку

займається технікою, все до останнього болтика перебирає, щось конструює, вдосконалює – забезпечує безперебійну роботу в гарячу пору.

Техніка – то і улюблена справа, і поклик душі директора СФГ Сергія Цуцол. (Свого часу його батько Василь Кирилович був незмінним головою профкому КСП «Дружба», члени якого стали пайовиками СФГ). Як дитина марить іграшкою, так Сергій – новим комбайном. Щороку народжується нова технічна мрія. З останніх придбань – сівалка, трактор Т-150. Право працювати на ньому заслужив кращий механізатор Олександр Козачинський – уже приміряється до красеня, навіть музику облаштував. Зерноочисний комплекс господарство взяло у лізинг. І нову техніку охоче приймають до гурту (роблять ставку на вітчизняну), і свої, рідні дають раду. Зварник Юрій Смишляк і токар Микола Лахтаї, можна сказати, ювелірні майстри – з брухту роблять дива. Приміром, останнім часом мудрують над транспортером, який замінить ручну працю. Задоволені роботою у СФГ досвідчений механізатор Василь Білоус. «Кращого місця в районі, – каже він, – не знайден». І це правда. Очочих тут працювати – хоч від-

На фото: (зліва направо) голова профкому Людмила Шевченко, директор СФГ Сергій Цуцол та голова СФГ Тетяна Гульдас

“

...Все почалося з 50 непривабливих гектарів землі на межі села, які люди перетворили на смітник. Юрій Гульдас узявся фермерствувати. На так званій дослідній ділянці пробував вирощувати все під-рід – набирався досвіду.

СЛОВО – ГОЛОВІ ПРОФКОМУ

– Ми як перейшли профспілковим гурточком з колишнього КСП «Дружба», так і прижилися у «Гульдасі», – розповідає голова профкому Людмила Шевченко. – Мені легко було працювати з Леонідовичем, а тепер з Леонідівною. Обоє соціально налаштовані, тому наш колдоговір – найкращий у районі. Ним передбачено пільги і гарантії, як мовиться, на всі випадки життя – від народження дитини і до трини. Наприклад, керівництво виділяє кошти на поховання не тільки пайовикам і працівникам, а й безхатчанкам, аби все по-людськи було. Найбільша проблема сьогодні – лікування. В разі потреби надається як передбачена, так і непередбачена допомога. Без проблем вирішуємо питання охорони праці. Працівники забезпечені спеодягом, на виробничих ділянках є гаряча вода, душові, мило, рушники... Де ще такий комфорт побачиш? А як розвеснитися, двічі на день будемо людей безоплатно повноцінно харчувати. Ось такий комунізм. Зарплату отримуємо вчасно, влітку механізатори можуть і по 5 тис. гривень на місяць заробити, а тепер – за тисячу. Оздоровлюємо на морі не тільки працівників, а й членів сімей. І проблема не в тому, щоб організувати поїздку, а швидше, – щоб зібрати людей. Пам'ятаю, як їхали вперше, нікого не могли перекопати, кожен знаходив тисячу відмовок. Тоді Леонідович у наказовій формі зібрав і батьків, і дітей. Як дякували потім селяни за відпочинок! У нас немає великої прірви: керівники – рядові, всі працюємо в одній команді, на один результат.

бавляй, тож вибирають кращих.

СОЦІАЛЬНО ЗАБЕЗПЕЧЕНІ

Життя смугасте: будні чергуються зі святами, які

традиційно в господарстві відзначають на найвищому рівні. Кожне (9 Травня, 8 Березня, Новий рік) проводиться у відповідному стилі. А от День працівника сільського господарства, що стає завершальним акордом сільгоспробіт, за-

вжди перетворюється на бал. Родзинка свята – конкурс на кращого працівника (комбайнера, робітника...), якого визначає не керівництво, а таємним голосуванням рядовий люд. І стільки в цьому дійстві інтриги, емоцій – не передати! Переможці конкурсу отримують цінні подарунки: пилососи, мікрохвилювки, холодильники...

Як у старі добрі часи колгосп підтримував соціальну інфраструктуру, так і нині СФГ опікується селом. Ремонт ФАПу, заготівля дров – на його плечах. Допомога школі – свята справа, підтримка в належному стані доріг – поза чергою. Між іншим, коли торік замело, дороги розчищали, не вибираючи, пайовики поблизу них живуть, чи ні. Тепер господарство капітально ремонтує дитячий садок, стежка до якого вже встигла зарости. Тим часом село має перспективу, тож цей дитячий заклад буде дуже доречним.

Коли проїжджали Паліївкою, милувалися чепурними будинками, доглянутими садибами. І подумалося тоді: чому так мало народжує земля справжніх подвижників села, навколо яких все живе і крутиться?..

ОЛЕКСАНДРА ЗАЛЕВСЬКА,
МАРІЯ ІВАНОВА,
КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛ.

18 років
виповнилося
нешодавно
СФГ «Гульдас».

Важко стояти у черзі? Звертайтеся до посередників

Не кожен з першого разу розбереться у купі документів

ПРИХОДЬТЕ ЗАВТРА

ДОВГІ КОРИДОРИ БАЙ

ОЛЕНА СУХОРКОВА,
«ПВ»

Ви просто любите свою роботу? А є люди, які від своєї – у справжнісінькому захваті, бо вона дає їм відчуття влади. І дарма, що від цих посадовців залежить доля лише наших довідок, актів та свідоцтв. Інколи їхній стан загострюється, і тоді на нас обвалюється хвиля хамства та децибел підвищеного голосу. Спостерігається й ще один зв'язок: хамство тим відвертіше, а голос – гучніший, чим більше від прибуткового місяця віє гривнями...

З продавцями я, які горлали: «Вас багато, а я – одна» – виявилось простіше. Відсутність дефіциту й ринкова конкуренція геть відбили у них звичку протиставляти себе покупцеві. З дрібними чиновниками контор, управлінь і відділів, такими собі гвинтиками великої бюрократичної системи, – набагато складніше. Бо куди ж ми без них? Змушені звертатися. При цьому кожного разу сподіваємося, що контакт забере якнайменше часу. Адже коли він затягується – тобто тобі кажуть, що документ поки не готовий (приходьте завтра, через кілька днів, тиждень, місяць) або що необхідні додаткові довідки, то думки про вимагання грошей починають з'являтися навіть у найчистіших душах.

ДЕРЖКОМЗЕМ ХОЧЕ ХАБАРА?

– Приватизацією маминої дачної ділянки ми займаємося з 2006 року, – розповіла нам сімейну історію оббивання порогів Вишгородського районного відділення Держкомзему киянка Ганна Глушко. – Ми досить швидко – протягом кількох місяців – організували вимірювання ділянки та збірли необхідні документи. У земресурсах теж обіцяли вирішити все без зволікань: «Приходьте через два місяці». Але ці «два місяці» розтягнулися на чотири роки і забрали чимало маминого здоров'я. Наші документи то втрачали, то знаходили. Після того ми зробили копії, але й вони десь поділися. Зазвичай, про долю доку-

ментів можна дізнатися тільки в того інспектора, якому їх здавали. Видача – теж у нього. А день прийому громадян в нього лише один – середа. – Та цього дня, – продовжує Ганна, – під дверима інспектора збирається близько сотні-півтори людей. Вони займають чергу з раннього ранку. І щоразу виявляється, що документи або не зареєстровані, або не підписані начальником земресурсів чи відділу архітектури. Мама їздить туди раз на місяць, бо інспектор на міські телефонні дзвінки не відповідає, а мобільний якщо й візьме, то грубіянить: «Пишіть скаргу прокурору, нехай він змусить мене займатися вашими справами!» Хабар не даємо принципово – а за що? І без того приватизація

НЕ АКТИ, А СУЦІЛЬНІ СЕКРЕТНІ МАТЕРІАЛИ

У киянки Тетяни Молодки дещо інша історія – акт дістався їй разом із земельною ділянкою, яку купили півроку тому. Жінка думала, що його оформлення обмежиться чистою формальністю – перепишуть акт на нового власника, зареєструють і все. Але не все так складалося, як гадалося. – У земресурсах кажуть, що старі правила оформлення вже не діють, а нових вони ще не отримали і, можливо, необхідно буде оформляти новий акт, – скаржить жінка. – А це – жах! Прийом громадян у земресурсах Бориспільського району – півдня на тиж-

день. Черги – нескінченні! За коментарем звернулися до одного з працівників регіонального відділення Держкомзему, який, зі зрозумілих причин, побажав не називати свого ім'я. – Люди роками ходять по замкнутому колу, – сказав він. – Я сам себе запитую: «Що відбувається і кому це вигідно?» Досі ми не маємо необхідного законодавчого забезпечення, щоб переписати вже приватизовану ділянку на нового власника та присвоїти їй кадастровий номер. Із самого факту внесення ділянки в єдиний держреєстр (кадастр, в якому міститься опис ділянки: розміри, розташування, ім'я власника, вартість, у заставі чи ні тощо) роблять секретну інформацію. Наприклад, відвідувач у жодному разі не має побачити на екрані комп'ютера якихось відомостей про будь-яку з ділянок. А чим інформація «секретніша» – тим дорожче вона коштує. Поряд із державними процітують приватні фірмочки, які й ділянки вимірюють, і акти допоможуть одержати, й кадастрові номери, але заплатити за це треба втричі більше. «А що ж держава?» – запитав мене. У 2010 році

під час вчинення корупційних діянь затримано 108 держслужбовців і 28 працівників держпідприємств, які входять до сфери управління Держкомзему. Прем'єр Микола Азаров обурений тим, що в останні місяці видачу актів на землю заморожено, глава Госкомзему наприкінці березня пішов у відставку. А віз то й нині там!

БТІ НЕ ТЕРПИТЬ МЕТУШНІ

Єдина споруда Бюро технічної інвентаризації міста Києва розташована в невисокій старій будівлі, що в центрі столиці. Прийом здійснюється через десяток віконць, відкритих у підвалі будинку, – підвал № 1, підвал № 2... Для спрощення обслуговування в кімнаті 71 кожен може отримати талон, в якому вказано час і номер віконця, куди слід звернутися. Але, попри прагнення таким чином організувати процес, біля кожного з них шикуються черги завдовжки в... кілька годин. Задуха, знервованість, втома. «Скільки стоїте?» – запитую в людей посеред черги, що простягнулася від віконця до центра двору. «Хвилин 45–50», – відповідають. Із підвалу

Важко стояти у черзі? Звертайтеся до посередників

Не кожен з першого разу розбереться у купі документів

ПРИХОДЬТЕ ЗАВТРА

ДОВГІ КОРИДОРИ БАЙ

ОЛЕНА СУХОРУКОВА,
«ПВ»

Ви просто любите свою роботу? А є люди, які від своєї – у справжнісінькому захваті, бо вона дає їм відчуття влади. І дарма, що від цих посадовців залежить доля лише наших довідок, актів та свідоцтв. Інколи їхній стан загострюється, і тоді на нас обвалюється хвиля хамства та децибелі підвищеного голосу. Спостерігається й ще один зв'язок: хамство тим відвертіше, а голос – гучніший, чим більше від прибуткового місяця віє гривнями...

З продавцями, які горляли: «Вас багато, а я – одна» – виявилось простіше. Відсутність дефіциту й ринкова конкуренція геть відбили у них звичку протиставляти себе покупцеві. З дрібними чиновниками контор, управлінь і відділів, такими собі гвинтиками великої бюрократичної системи, – набагато складніше. Бо куди ж ми без них? Змушені звертатися. При цьому кожного разу сподіваємося, що контакт забере якнайменше часу. Адже коли він затягується – тобто тобі кажуть, що документ поки не готовий (приходьте завтра, через кілька днів, тиждень, місяць) або що необхідні додаткові довідки, то думки про вимагання грошей починають з'являтися навіть у найчистіших душах.

ДЕРЖКОМЗЕМ ХОЧЕ ХАБАРА?

– Приватизацією маминої дачної ділянки ми займаємося з 2006 року, – розповіла нам сімейну історію оббивання порогів Вишгородського районного відділення Держкомзему киянка Ганна Глушко. – Ми досить швидко – протягом кількох місяців – організували вимірювання ділянки та збірли необхідні документи. У земресурсах теж обіцяли вирішити все без зволікань: «Приходьте через два місяці». Але ці «два місяці» розтягнулися на чотири роки і забрали чимало маминого здоров'я. Наші документи то втрачали, то знаходили. Після того ми зробили копії, але й вони десь поділися. Зазвичай, про долю доку-

ментів можна дізнатися тільки в того інспектора, якому їх здавали. Видача – теж у нього. А день прийому громадян в нього лише один – середа. – Та цього дня, – продовжує Ганна, – під дверима інспектора збирається близько сотні-півтори людей. Вони займають чергу з раннього ранку. І щоразу виявляється, що документи або не зареєстровані, або не підписані начальником земресурсів чи відділу архітектури. Мама їздить туди раз на місяць, бо інспектор на міські телефонні дзвінки не відповідає, а мобільний якщо й візьме, то грубіянить: «Пишіть скаргу прокурору, нехай він змусить мене займатися вашими справами!» Хабар не даємо принципово – а за що? І без того приватизація

НЕ АКТИ, А СУЦІЛЬНІ СЕКРЕТНІ МАТЕРІАЛИ

У киянки Тетяни Молодки дещо інша історія – акт дістався їй разом із земельною ділянкою, яку купили півроку тому. Жінка думала, що його оформлення обмежиться чистою формальністю – переписуть акт на нового власника, зареєструють і все. Але не все так складалося, як гадалося. – У земресурсах кажуть, що старі правила оформлення вже не діють, а нових вони ще не отримали і, можливо, необхідно буде оформляти новий акт, – скаржить жінка. – А це – жах! Прийом громадян у земресурсах Бориспільського району – півдня на тиж-

день. Черги – нескінченні! За коментарем звернулися до одного з працівників регіонального відділення Держкомзему, який, зі зрозумілих причин, побажав не називати свого ім'я. – Люди роками ходять по замкнутому колу, – сказав він. – Я сам себе запитую: «Що відбувається і кому це вигідно?» Досі ми не маємо необхідного законодавчого забезпечення, щоб переписати вже приватизовану ділянку на нового власника та присвоїти їй кадастровий номер. Із самого факту внесення ділянки в єдиний держреєстр (кадастр, в якому міститься опис ділянки: розміри, розташування, ім'я власника, вартість, у заставі чи ні тощо) роблять секретну інформацію. Наприклад, відвідувач у жодному разі не має побачити на екрані комп'ютера якихось відомостей про будь-яку з ділянок. А чим інформація «секретніша» – тим дорожче вона коштує. Поряд із державними проєвтають приватні фірмочки, які й ділянки вимірюють, і акти допоможуть одержати, й кадастрові номери, але заплатити за це треба втричі більше. «А що ж держава?» – запитав мене. У 2010 році

під час вчинення корупційних діянь затримано 108 держслужбовців і 28 працівників держпідприємств, які входять до сфери управління Держкомзему. Прем'єр Микола Азаров обурений тим, що в останні місяці видачу актів на землю заморожено, глава Госкомзему наприкінці березня пішов у відставку. А віз то й нині там!

БТІ НЕ ТЕРПИТЬ МЕТУШНІ

Єдина споруда Бюро технічної інвентаризації міста Києва розташована в невисокій старій будівлі, що в центрі столиці. Прийом здійснюється через десяток віконць, відкритих у підвалі будинку, – підвал № 1, підвал № 2... Для спрощення обслуговування в кімнаті 71 кожен може отримати талон, в якому вказано час і номер віконця, куди слід звернутися. Але, при прагненні таким чином організувати процес, біля кожного з них шикуються черги завдовжки в... кілька годин. Задуха, знервованість, втома. «Скільки стоїте?» – запитую в людей посеред черги, що простягнулася від віконця до центра двору. «Хвилин 45–50», – відповідають. Із підвалу

ЩОБ ЛІКУВАТИСЯ – БАГАТО ЗДОРОВ'Я ТРЕБА

Юрій Пащенко мешкає у селищі Дмитрове Кіровоградської області. А коли ти – житель невеликого населеного пункту, то краще взагалі не хворіти, бо щоб лікуватися – треба багато здоров'я. Одні переїзди чого варті!

Чоловіка, якому не виповнилося ще й п'ятдесяті, інфаркт наздогнав раптово. Три тижні пролежав у терапевтичному відділенні районного центру, потім два – на реабілітації в обласній кардіології.

– А інвалідність можна отримати? – запитав під час виписки.

– Ідьте додому, там усе роз'яснять, – відповіли.

«Тиждень відлежувався вдома, бо через серце всі дороги для чоловіка стали випробуванням, – розповіла дружина Юрія, – а потім поїхав у районну лікарню». «Хочу оформити групу», – «Це не до нас, ідьте до кардіолога у поліклініку». Щоб спостереження виявилось, з точки зору лікарки-кардіолога, об'єктивним, кожні два тижні Юрій годину трясся у машині, висиджував великі черги. І так – протягом трьох місяців. Та лікарка все одно не наважувалася направити на комісію для призначення інвалідності, а згодом запропонувала поїхати на консультацію до київського Інституту ім. Амосова. Столична професорка здивувалася: «Навіщо приїхали? Хочете операцію? Не бачу сенсу!» – «Та ні, не хочу!» – «То ідьте додому!» Дорога назад виїняла геть усю душу, тиск впа, сили залишили. Тим часом лікарка, що тримала у руках професорський вердикт, була задоволена і, не зволікаючи, направила на комісію. Того ж дня Юрій отримав групу. Та, мабуть, був би здоровіший, якби не лікарська перестраховка.

БТІ та черги – поняття невід'ємні

ІДУЖОСТІ. ДЕ ВИХІД?

№ 3 виходить літня жінка. Вона не може приховати хвилювання: «Чому вона мені грубіянить? Я ж не милостиню прийшла просити?! Я ж гроші плачу!» Поспішаючи до каси, жінка залишає за собою доріжку з документів, які випадають із папки в її тремтячих руках. Інша жінка, відійшовши від віконця, незадоволена тим, що брокер неправильно зорієнтувала її: крім акта на купівлю-продаж, виявляється, потрібен цілий пакет документів, тобто доведеться їхати здалека ще раз.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ ДОСВІДЧЕНОГО

Утім, можна і не штовхатися, і не хвилюватися. Не встигла я ввійти в двір БТІ, як отримала з десяток візиток приватних фірм, що вподобали приміщення в 2-5 хвиликах ходби від чогого місяця. Судячи з оголошень, вони готові вирішити проблему техінвентаризації будь-якої складності терміново і надійно. Прямуя за однією з адрес, і за умови не оприлюднювати ім'я власника консультативної компанії сподіваюся на його відвертість.

– Наш народ вважає, що процес оформлення квартири має бути та-

УСІМ ЧИНОВНИКАМ НА ЗЛО

Здається, що черга – поняття вічне. Хоч її більше немає за колготками й апельсинами, як за радянських часів, вона не зникає в поліклініках, паспортних столах, соцзабезах... А якщо є черга, процвітає й інше не менш живуче явище – шлях «із чорного входу» за певну мзду. Іншими словами, корупція. Як ми переконалися з наведених прикладів, саме вона щедро культивується фірмочками-посередниками, що паразитують на державних структурах.

Тож державі настав час визначитися, де підприємство з платними послугами, а де – банальне захоочення корупції. Ми вже визначилися: все це – неподобство й елементарна неповага до людей. А оскільки на швидкі зміни сподіватися не доводиться, радимо застосувати запобіжні заходи:

1. Усім чиновникам на зло – не нервуйте.
2. Не давайте хабарів.
3. Холодною та прагматичною рукою пишть скарги.

ким же швидким та простим, як купівля батона в магазині, – обурюється спец. – Якщо казати про черги, то одна з причин – невелике приміщення київського БТІ. У Москві, наприклад, бюро техінвентаризації відкриті в кожному окрузі, до того ж, автоматизовані. Отримуєш талончик, сідаєш передтабл. Через певний час спалахує номер твого талончика і номер твого вікна, куди ти здаєш всі документи, після чого починається їх просування за принципом єдиного вікна – без участі клієнта. У київському БТІ людина теж отримує талон, і це організує чергу, але якщо до неї прилаштувуться ті, кому дуже-дуже потрібно, черга незапла-

новано розтягується. – Для зручності, – продовжує мій візаві, – перелік правовстановлюючих документів, необхідних для інвентаризації будь-якого об'єкта, вивішують на стіні. Але скажу вам відверто, зібрати все за списком з першого разу я б особисто не зміг – у країні були перехідні періоди, змінювалося законодавство, можлива плутанина. Не виходить це і у відвідувачів, тому й доводиться зайвий раз стояти в черзі, щоб проконсультуватися з інспектором.

– БТІ працює повільно лише на перший погляд, – каже він. – Насправді через нього проходить величезна кількість справ. А негатив привносять ски-

гліз з проблемними справами. Наприклад, зник документ на квартиру. А як зробити дублікат, якщо ордер видавався підприємством, якого і сліду не лишилося?

– Та все набагато простіше, якщо за справу береться ви, посередники... – провокую його.

– Так, ми, юристи, – не піддається молодий чоловік.

– А без вас ніяк?

– Чому? Якщо в людини достатньо часу, вона впорється і сама. До нас звертаються ледачі або зайняті.

– І скільки коштує така допомога?

– Оформлення квартири – 800 гривень. Послуги БТІ сплачуються окремо. – Думаю, що вас,

юристів, працівники БТІ обслуговують позачергово. І за це ви їм, упевнена, дякуєте. Але ж це – звичайна корупція з їхнього боку.

– Та яка це корупція?!

Так само вони обслужили б і мого клієнта, якщо б він шов за загальною чергою. Що стосується подяки, так вона в моєму випадку обмежується подарунками до свят... Ну, хоча не буду заперечувати, що голос із київського БТІ може мати вплив на деякі процеси...

– Скільки звичайній людині потрібно часу, щоб вирішити питання в БТІ?

– Місяць-півтора. Адже, крім власне інвентаризації, людина приходиться ще й за витягом із законодавчих актів, на підставі яких узаконюється власність (до речі, з наступного року ці функції буде виконувати Мін'юст).

– А скільки разів потрібно приходити до БТІ?

– Не менше п'яти: взяти талон, здати документи на техпаспорт, забрати техпаспорт і взяти талон на витяг, здати документи на витяг, забрати витяг. Ми запускаємо обидва процеси одночасно і скорочуємо термін до тижня.

Коментарі, як кажуть, зайві.

“

Тільки не треба всі БТІ рівняти під одну київську мірку, де черги утворюються через мале приміщення. Повний порядок у Броварах, Барішевіці, Ялті, Артемівській, Сумах, Стрию... Там ходять до БТІ не по п'ять разів, як у столиці, а три: щоб здати заяву на інвентаризацію, забрати техпаспорт та одночасно здати документи на витяг, забрати витяг. Усе.

Леонід Черненко,
голова Асоціації
«Укртехінвентаризація»

**ПРИРОДНІ
УТВОРЕННЯ-
ТЕПЛОСІЇ**

Існує низка природних утворень-теплосієв, які часто застосовуються в курортній практиці: парафін, озокерит, бішофіт, лікувальна глина, гарячий пісок, нафталан, нафталанська мастика та інші. Відрізняються вони відсутністю або малим вмістом вільної води, живих мікроорганізмів, органічних речовин та інших компонентів, є засобами самостійних видів терапії (озокеритолікування, парафінолікування, бішофітолікування) і мають свої критерії бальнеологічної оцінки.

Парафін – суміш високомолекулярних вуглеводнів, одержуваних при перегонці нафти, з температурою плавлення 50–55 °С. Це хімічно та електрично нейтральна речовина, що має високу теплоємність, низьку теплопровідність, із практично повною відсутністю конвекції. Завдяки цьому парафін навіть при високій температурі (60 °С і вище) не викликає опіків.

Озокерит (гірський віск) – порода з групи нафтових бітумів із температурою плавлення 52–70 °С. До його складу входять церезин, парафін, мінеральні олії, нафтені смоли, механічні домішки, газ. Він має більшу порівняно з парафіном і лікувальними грязями теплоємність.

Бішофіт – природний мінерал, до складу якого входять різноманітні хімічні сполуки, мікро- та макроелементи, внаслідок чого він може впливати на біологічні процеси в організмі.

Глини – різні за хімічним складом сполуки, які містять переважно окиси кремнію та алюмінію. З метою лікування вибирають жирні водоємні пластичні сорти, які не мають сторонніх домішок.

Україна багата на різноманітні природні ресурси, які використовують у лікувально-оздоровчих цілях. М'який клімат, мінеральні води, мулові і торф'яні лікувальні грязі, теплі моря, гірські та степові ландшафти, лісові масиви, річки й озера створюють сприятливі умови для лікування багатьох захворювань.

Практично немає хвороб, показаних для санаторно-курортного лікування, яких би не можна було лікувати на курортах України і, зокрема, в оздоровницях закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України (ЗАТ «Укрпрофоздоровниця»).

КУРОРТНИЙ

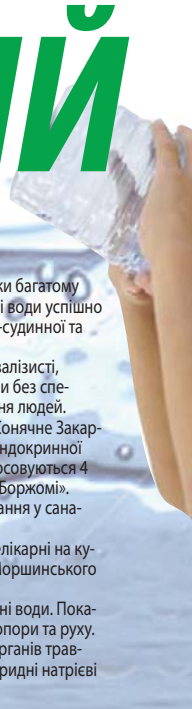
МІНЕРАЛЬНА ВОДА ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

Найбільшого поширення та визнання серед лікувальних природних факторів набули мінеральні води. Завдяки багатому хімічному складу, полівалентності біологічної дії, спорідненості з буферними системами організму мінеральні води успішно використовуються при багатьох захворюваннях органів травлення, сечовидільної, опорно-рухової, серцево-судинної та нервової систем, у разі порушення обміну речовин та кровотворення.

На території України відомі майже всі бальнеологічні типи мінеральних вод: вуглекислі, радонові, сульфідні, залізисті, миш'якові, борні, йодобромні, бромні, крем'яні, води з підвищеним вмістом органічних речовин та води без специфічних компонентів і властивостей. Мінеральні води більш як 200 родовищ використовуються для лікування людей. Однією з найбільших у Європі мінерально-сировинних баз є Карпати. На Закарпатті в санаторіях «Поляна», «Сонячне Закарпаття», «Квітка полонини», «Шаян», «Верховина», «Карпати» та інших при захворюваннях органів травлення, ендокринної системи тощо використовуються вуглекислі гідрокарбонатні мінеральні води. Тільки в санаторії «Шаян» застосовуються 4 цінні, різні за іонно-соляним складом і температурою води, мінеральні джерела типу «Есентуки», «Нарзан» і «Боржомі». Унікальні властивості мають залізисті мінеральні води курорту Соїми, що стало вагомим фактором для лікування у санаторії «Верховина» хвороб крові.

У санаторіях «Дністер», «Лаванда», «Черемош», «Перлина Прикарпаття», «Світанок», «Пролісок», бальнеогрязелікарні на курорті Моршин для лікування хвороб органів травлення та підшлункової залози використовуються розсоли Моршинського типу.

Славу курортам-санаторіям «Немирів», «Любін-Великий», «Черче», «Синяк» принесли сірководневі мінеральні води. Показаннями для лікування в цих санаторіях є захворювання шкіри, серцево-судинної і нервової систем, органів опори та руху. На курортах Миргорода, Одеси, Дніпропетровської і Вінницької областей для лікування переважно хвороб органів травлення, сечовидільної системи, порушень обміну речовин та інших використовуються різні мінералізації хлоридні натрієві мінеральні води.

ГРЯЗИ ВМІЮТЬ ЛІКУВАТИ...

Широкого застосування в санаторно-курортній практиці набули лікувальні грязі. Місцем утворення лікувальних грязей є різноманітні водоймища (моря, затоки, озера, стариці річок), болота, а також ділянки земної кори, в яких унаслідок тектонічних зсувів виникають зони виносу на поверхню подрібнених глинистих порід, підземних вод і газів.

Грязі можна розподіляти на переважно неорганічні (сульфідні, псевдовулканічні) й органічні (торф'яні та сапропелі).

Численні запаси неорганічних лікувальних грязей містяться, головним чином, у південних приморських регіонах: Бердянськ, Євпаторія, Саки, Слов'янськ, Кюяльник, Кирилівка та ін. А от органічні лікувальні грязі використовуються в оздоровницях Прикарпаття.

Основні критерії оцінки лікувальних грязей: загальна мінералізація, вміст води і органічних речовин, реакція грязьового розчину, вміст мікроелементів, газів і часток розмірами більше 0,25 мм.

Механізм дії лікувальних грязей пов'язаний з тепловими та фізико-хімічними ефектами. Під впливом теплих та гарячих грязьових процедур підвищується проникливість тканин, підсилюється кровоток та обмін речовин, активізуються процеси регенерації тканин. Антибіотичні речовини грязі чинять антисептичну дію.

Адекватна за температурою й тривалістю грязьової процедури нормалізують діяльність різноманітних органів: суглобів, печінки, шлунка, кишечника, нирок, жіночої та чоловічої статеві сфери, нервової системи. Лікувальні грязі застосовуються для лікування хвороб опорно-рухового апарату, нервової системи, сечостатевої системи, органів дихання та травлення, шкіри, при свіжих рубцєво-спаїнних процесах та процесах склерозування.

У санаторно-курортній практиці лікувальні грязі застосовуються за певною методикою у вигляді різноманітних лікувальних процедур: місцеві й загальні аплікації, грязьорозвідні ванни і суспензії, компреси та укутвання, лікувальні пасти. Значне поширення має електрогрязелікування у вигляді гальваногрязі, електрофорезу грязьових розчинів, СМТ і ДДТ – електрогрязі, індуктотерапії, фонофорезу грязьових компонентів. Основою механізму грязелікування є взаємодія впливу на організм людини температурного, хімічного та механічного чинників. Фізіологічні і лікувальні ефекти пелоїдотерапії визначаються численними параметрами, головними з яких є вид процедури та інтенсивність подразника.

Існує кілька методик лікування грязями, однак найпоширеніша – у вигляді грязьових аплікацій, тобто накладення на частини тіла натуральної грязі. Широко використовуються грязьові припарки, компреси, розтирання, ванни.

У лікуванні захворювань застосовуються також грязьові препарати, різні за хімічним складом і способом отримання – фільтрати, екстракти і відгони.

ПРИРОДА, ЩО ЖИВИТЬ

У комплексі санаторно-курортного лікування застосовується широкий діапазон методів використання природних та преформованих кліматичних факторів. Аеротерапія – використання і лікувальною і профілактичною метою дії відкритого свіжого повітря (прогулянки, екскурсії, спортивні ігри). До спеціальних видів аеротерапії належать: довготривале перебування хворого на відкритих верандах, сон на березі моря, повітряні ванни тощо.

Геліотерапія – передбачає застосування сонячного випромінювання. Основне її завдання – ліквідувати ультрафіолетовий дефіцит і пов'язане з ним порушення мінерального обміну та проліферації сполучної тканини. Крім того, підвищується тиск симпатико-адреналової системи, підсилюється неспецифічний імунітет, поліпшується функціонування серцево-судинної системи, нормалізується ліпідний обмін тощо. Таласотерапія – включає лікувальне використання клімату морського узбережжя і морських купань. Сприяє тренувальному впливу на стан нейрогуморальних механізмів, серцево-судинну, дихальну, імунну системи, поліпшенню обмінних процесів, підвищенню фізичної працездатності і витривалості. Одним з видів таласотерапії є лиманотерапія. У зоні лиману оздоровленню людей сприяють одночасно кілька лікувальних факторів: сонце, повітря, ропа і лікувальна грязь.

Псамотерапія – метод лікування, заснований на дії на тіло людини нагрітого сонцем піску в умовах природних піщаних пляжів. Термодії – температурний вплив на організм людини у вигляді повітряних ванн і купань у водоймах. Застосовуються з метою тренування механізмів термоадаптації, профілактики або ослаблення патологічних явищ при потраплянні людини в змінні умови середовища.

Широкого впровадження в оздоровницях також набувають методи мікрокліматотерапії, при яких дію цілеспрямованої терапевтичної дії в приміщеннях створюється штучний мікроклімат (кліматотрони) та багато іншого.

Запрошуємо скористатися різноманітними можливостями вітчизняного лікування та оздоровлення.

Придбати або забронювати путівку до санаторіїв ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» ви зможете, звернувшись у головний офіс за адресою: 01019, Київ, вул. Шота Руставелі, 39–41, а також за телефонами: відділ продажів: +38 (044) 289-42-02, 289-54-52; факс: 289-43-02; відділ маркетингу: 284-31-37; 289-60-02.

Докладну інформацію про послуги можна дізнатися на сайті www.ukrzdrazv.info

Ліцензія АВ № 392962 Міністерства культури і туризму України. ©

РАЙ

КЛІМАТОТЕРАПІЯ

Одним із основних високоефективних природних лікувальних чинників є клімат. Людський організм не байдужий до кліматичного впливу. Кліматолікування незамінне насамперед при хворобах серцево-судинної та нервової системи, органів дихання, крові, розладах обміну речовин. Україна розташована у двох кліматичних зонах – помірній, що охоплює всю рівнинну частину території країни, українські Карпати та Кримські гори, і субтропічній – Південний берег Криму. У кліматичній зоні помірних широт виділяють зону змішаних лісів, зону лісостепу та зону степу. Клімат зони змішаних лісів є найсприятливішим для відпочинку та лікування людей із захворюваннями органів дихання, нервової і серцево-судинної систем та ін. Зона лісостепу з помірно сонячною радіацією, переважно рівнинною поверхнею та наявністю лісових масивів, найкраще підходить людям із захворюваннями органів дихання, травлення, нервової і серцево-судинної систем тощо. Південний берег Криму радує достатньою кількістю сонячного тепла, великою сталістю погоди, помірною температурою і вологістю повітря, які також дають можливість широко застосовувати всі види кліматолікування.

Клімат приморської зони, яка прилягає до південноукраїнських степів (курорти одеської групи, Євпаторія, Бердянськ, Скадовськ, Очаків та ін.), помірно континентальний, поєднує особливості морського і степового клімату. Ця зона сприятлива для кліматолікування впродовж усього року, особливо для хворих на гіпертонічну хворобу, ішемічну хворобу серця, атеросклероз, неврози.

Кліматотерапія спрямована на усунення або зменшення порушень, зумовлених захворюваннями, а також на оптимізацію умов існування хворого організму. При цьому використовують два взаємодоповнюючі підходи – розвантажувальний і навантажувальний. Перший полягає у зменшенні навантаження на уражені органи і системи, другий – у їхньому тренуванні після зменшення активності патологічного процесу.

Лікування кліматичними факторами в санаторно-курортних умовах здійснюється в трьох режимах.

I режим (щадний) – хвороби суглобів і хребта запальної етіології, у т. ч. ревматизм і ревматоїдний артрит I (мінімального) ступеня активності процесу, хвороба Бехтерева, інфекційно-алергійний поліартрит, інфекційні артрити специфічної етіології, а також при супутніх захворюваннях: гіпертонічна хвороба I–II стадії, захворювання міокарда і клапанні вади серця при недостатності кровообігу I–II стадії, неврастенія з порушенням компенсації, хронічні неспецифічні хвороби органів дихання з легенево-серцевою недостатністю, хронічні нефрити без порушення функції нирок.

II режим (щадно-тренувальний) – ревматизм у неактивній фазі, дегенеративні хвороби суглобів і хребта: деформуючий остеоартроз, остеохондроз, спондиліоз, остеохондропатія, хронічний остеомиєліт, доброякісний поліартрит, вібраційна хвороба, захворювання поза-суглобних м'яких тканин (періартрит, тендовагініт, бурсит, міозит), хвороби периферичної нервової системи в стадії ремісії, гінекологічні захворювання, супутні захворювання: гіпертонічна хвороба I стадії, захворювання міокарда і клапанні пороки серця без порушення кровообігу, хронічні неспецифічні захворювання органів дихання за відсутності легенево-серцевої недостатності.

III режим (тренувальний) – при задовільній адаптації до кліматичних факторів, стійкій компенсації патологічного процесу, у віці до 50 років, а також практично здоровим людям.

У процесі санаторно-курортного лікування стан хворого може змінюватися, відповідно й змінюється кліматолікувальний режим.

СМАКОТА У БРОНЗИ

Українці люблять добре попоїсти... Тож неспроста у Полтаві є пам'ятник галушкам. Ще тут є монумент свині – «вічної годувальниці українського народу». А от в Ужгороді можна побачити пам'ятник засоленій та копченій свинячій нозі – окосту – ще одній улюбленій українській страві. Не залишилися без уваги й фрукти та овочі. Так, у Запорізькій області є пам'ятник помідору, на Херсонщині – батьківщині кавунів – кавуну, а на Київщині – огірку.

ТОРГІВЛЯ... НАСІННЯМ

Увіковічили і бабцю, що продає насіння (м. Комсомольськ на Полтавщині). Цей пам'ятник вважається символом комерції і торгу. Люди вірять, що коли посидіти біля бабці до сходу сонця, то цілий день буде вдалий торг.

ЗІ СВЯТОМ ВАС, ПАМ'ЯТНИКИ!..

ВОРОГ № 1

Один з найбільших ворогів селянина-огородника – колорадський жук нещодавно з'явився (і жодними отрутохімікатами його не знищиш, бо він бронзовий) у Дніпропетровську. Двометрова статуя розфарбована у природні смужки. Однак мешканці міста не в захваті від такого вшанування, тож навіть удень перехожі намагаються або подряпати фарбу на зображенні, або відламати лапи чи вуса комахи, з якою їм доводиться регулярно воювати, захищаючи свою картоплю. Довелося до жука приставити охоронця.

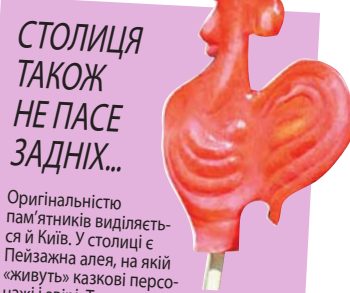

ХАБОРОМАНІЯ

У Чернівцях засобами монументального мистецтва відтворене таке ганебне явище, як хабар. Пам'ятник невідомому корупціонеру – це скульптурне зображення людської руки, яка підтовхує монету до розкритих рук іншої людини. Встановлений він на місці, де понад 200 років тому було зафіксовано факт політичної корупції, коли за гроші Чернівці відійшли до Австрійської імперії. З огляду на те, що нині корупція є поширеним явищем, пам'ятник зробили персуним (на колесах).

БЕЗ НЬОГО НЕ ОБХОДИЛИСЬ ВЕСІЛЛЯ

Пам'ятник самогонному апарату, який звели в Черкасах, вражає. Подейкують, що в апараті й самогон справжнісінький. А розташований він поруч з пам'ятником варенику – тобто біля закуски.

СТОЛИЦЯ ТАКОЖ НЕ ПАСЕ ЗАДНІХ...

Оригінальністю пам'ятників виділяється й Київ. У столиці є Пейзажна алея, на якій «живуть» казкові персонажі і звірі. Тут, у дитячому сквері, встановлені фонтани у вигляді слоника та голів зебр, викладена мозаїкою 30-метрова кішка-столпа, лавочки, що імітують фігури кролика, ворони, ката. Окрім того, на вулицях міста можна «зустріти» мультиплікаційного героя «Жачка в тумані» та улюбленого казкового персонажа – Буратіно (він зроблений зі старого дерева). Тут є також пам'ятники першому електричному трамваю, згорілому сірнику, який ожив, льодяникам, каштанам – символу міста, кавомолці, а ще – єдиний у світі пам'ятник сміттевозу.

А ЯК У НИХ?

Нині й в інших країнах світу можна знайти чимало незвичайних пам'ятників та скульптур, котрі вражають своїм кумедним, а інколи й безглуздим виглядом. Серед них, зокрема, пам'ятник черги, встановлений у Вашингтоні, що символізує чергу за юшкою в часи Великої депресії; пам'ятник гаманцю в Австралії.

ЗАЗДРІСТЬ ПО-УКРАЇНСЬКИ

Не лише з чуток та реакції сусідів, а навіть із творів української літератури ми знаємо про заздрість та жадібність деяких українців: «Як же це так – у нього є, а в мене немає...». Тож, напевно, щоб висміяти цю ваду, у місті Бердянську Запорізької області встановили пам'ятник... жадібності. Він являє собою величезну 250-кілограмову жабу з мобільним телефоном, пачкою валюти, сигарою, золотим ланцюгом і написом: «Жадібність – порок». Є також у місті й низка інших, скажімо так, нестандартних пам'ятників – пліткарем (у вигляді гігантських бронзових вух), сантехнику, безтурботному дитинству (у вигляді триколісного велосипедика), чарівне крісло бажань. Не менш оригінальний пам'ятник дачникам, які обробляють свою земельну ділянку, стоячи в доволі пікантній позі (внизу пам'ятника величезний колорадський жук тягне напис «Бердянці, погодимо себе самі!»).

Ця зустріч із чотирма киянами, які здійснювали випробування та підготовку ракети, пілотованої Юрієм Гагаріним, відбулася три роки тому – напередодні 40-річчя загибелі першого космонавта. Але через певні обставини матеріал опубліковано не було. Сьогодні, через 50 років із часу польоту в космос першого землянина, по-новому усвідомлюєш, наскільки ці спогади непересічні. Немає вже у живих двох наших співрозмовників – Бориса Некряча та Анатолія Здебського. Щастя, що диктофонний запис зберіг їхні голоси. Спасибі Віталію Гладченку та Віктору Мірову за їхні розповіді про початок космічної ери людства.

– А чи відомо вам, що Байконур спершу був «липовим» поселенням, легендою-прикриттям? – запитав Борис Некряч, колишній заступник начальника випробувального відділу, який прослужив на космодромі чверть століття. – Справжнє казахське містечко під цією назвою було розташоване за 350 км на північ від залізничної станції Тюра-Там, біля якої й почалося у 1955 році будівництво космодрому та невеликого дерев'яного «Байконура». Щоб казахи не розтягли споруду на дрова, її охороняла варта, яка змінювалася раз на місяць. І все відбувалося в режимі повної таємності. Спочатку нашою поштовою адресою був «Ташкент-90», потім «Кизил-орда-50», «Кизил-орда-51», пізніше – селище Ленінське, місто Ленінськ. Назву Байконур Ленінськ отримав тільки в 1995 році. А стела біля в'їзду в місто – «Звездоград» була лише стелою, так місто ніколи не називалося. Та тільки вся ця таємничість була дурницею. Американцям було відомо про космодром, і на карті СРСР біля географічної назви Тюра-Там ще в кінці 50-х писали – «Російський Канаверал».

– Я потрапив у Тюра-Там у 1956 році, коли наша військова частина тільки формувалася, – продовжив розмову Віктор Міров, який пізніше випробовував двигуни. – Одягали нас у фуфайки, саджали у вантажівки й везли на позиції, за 40 км від казарм, де будувався стартовий майданчик для ракет. На Байконур тим часом прибували все нові й нові фахівці, селище розбудовувалося, але багато хто усе

ще продовжував жити у землянках у Тюра-Тамі... – Ми випробовували ракети, які створювали на заводі в Москві й доправляли в розібраному вигляді у вагонах, – підійшов ближче до теми розмови єдиний у цій компанії ракетник за освітою Віталій Гладченко. Він, як і Борис Некряч, займався складанням основних частин ракети. – Не все виходило з першого разу. Ракети падали, їх знаходили, проводили розслідування... А наприкінці 1959-го нам, офіцерському складу, оголосили: у КБ під Москвою готується до запуску апарат, який буде пілотовати людина.

ДО ГАГАРИНА БУВ ІВАН ІВАНОВИЧ

– Ракети з «пасажиром» відрізнялися від балістичних, – пояснював Борис Некряч. – Для досягнення космічної швидкості 8 км/с додали ще один шабель, який розганяв головний апарат, і частину «Схід», де в капсулі-кулі мав розміщуватися космонавт. Капсула ця була невеличка, тому для польоту підбирали космонавтів зростом не вище 167 см. Тільки з часом почали робити кірсла моделі «У», тобто подовжені (рос. удлинённые. – Авт.). А успішні польоти ракети був закладений у конструкції Р-7 – знаменитий «сімці» Корольова. Уявіть собі, наскільки вона випереджала свій час, якщо її модифікації і досі доставляють космонавтів на орбіту!

Випробування ракет були багаторівневими: спочатку кожна система перевірялася автономно, потім різні етапи польоту

«МИ ЗНАЛИ, ЯК РИЗИКУВАВ ЦЕЙ ХЛОПЕЦЬ»

імітувалися в комплексі. Корольов, який день і ніч проводив на космодромі, казав: «Комплексні випробування робить чисто. Зауважень не має бути. Це вже не мишки, а людина».

– До Гагаріна було запущено п'ять ракет із живністю. Пам'ятаю, як моторошно вили собачки Зірочка і Чорнушка, коли офіцер медичної служби піднімав їх на борт. Напевно, передчували кінець. Згодом ми почули це сумне повідомлення: під час входження у щільні шари атмосфери... – згадував Анатолій Здебський (під час випробувань він відповідав за стартовий комплекс). – Два наступні запуски були вда-

лими. Останню ракету пілотовував «Іван Іванович» – манекен космонавта. Його вдягли у помаранчевий комбінезон і забезпечили двома написами: «СРСР» і «При виявленні повідомити місцеву владу».

ВХОДИТЬ ГРУПА НА ЧОЛІ – КОРОЛЬОВ

– Здається, це було наприкінці 1960 року або навесні 61-го. Я сидів у люку – шось знімав чи ставив, – розповідав Віталій Гладченко. – Входить група молодих хлопців на чолі з Корольовим. «Головний» їм шось покаже, пояснює. І лише потім я дізнався, що це були майбутні космонавти.

– Це був березень 1961-го, – уточнив Здебський. – Прибули Гагарін, Титов, Биковський, Попович, Ніколаєв і Нелюбов. Для них проводилися заняття із вивчення загального пристрою ракети. Зазвичай ми такі заняття записували в журналі, але цей візит дали команді не фіксувати. Авіаторів на камеру знімав офіцер. Гадаю, вже

було відомо – хто № 1, тому що одного старшого лейтенанта постійно виштовхували на передній план. За день до старту ракети вивели з ангара. Перед нею, по шпалах, ішов начальник нашої групи, підполковник Козлов. Ракету поставили, під'єдали всі кабелі і провели генеральні випробування. Перший раз у житті нас вишикували на нульову позначку. У центр вийшли Корольов, начальник першого управління Кирилов і майбутні космонавти. Їх представили: «Юрій Гагарін і дублер Герман Титов». Віктор Антонов виступив від імені нашого бойового розрахунку, запевнивши, що ми підготували ракету відповідально. Біля апарата виставили офіцерський караул.

ЗА ЗАПУСК ГАГАРИНА – ТРИ ВИХІДНИХ

– Наступного дня по гучному зв'язку оголосили 6-годинну готовність...

– Потім 5-годинну... – напередодні розповідали ветерани про найважливіший

момент світової космонавтики.

– Пишуть, що напередодні старту Гагарін спав добре, тиск у нього був у нормі... Неправда. Хвилювався, адже ніхто не міг нічого гарантувати. Корольов підійшов до нього: «Все буде добре».

– Коли запуск відбувся, ми ще довшо залишалися на старті. Погода була чудова. Корольов шось говорив по гучному зв'язку. І раптом чуємо повідомлення ТАРС...

– ...Ті, хто розповідають, що ми дуже гордилися запуском, – перебільшують. Пафосу не було. І заздрості не було, адже ми знали, як ризикував цей хлопець. Найбільше здивувалися, коли оголосили звання Гагаріна: не «старший лейтенант», як нам представляли його раніше, а «майор», тобто перестригнули через звання. Гадали, що Левітан від хвилювання помилився. Але потім почули повтор і зрозуміли, що помилки немає. Наш бойовий розрахунок за успішний запуск ракети преміювали трьома вихідними днями.

ОЛЕНА СУХОРУКОВА, «ПВ»

У КОСМОС РВАЛИСЯ, ВАЛЯЧИСЬ ІЗ НІГ

– Якщо чесно, то працювали до знемоги. Треба було вкластися у терміни, враховуючи і такий параметр, як «астрономічний пуск», коли траєкторія польоту математично розрахована. Були дуже втомлені і в день старту, – згадував Анатолій Здебський. – Як на біду, напередодні вийшов із ладу генератор. Усю ніч займалися ним, а під ранок, дійшовши до барака, я впав на підлогу, застелену брезентом, і заснув. Уранці мене збудили: «Приїхав космонавт, пішли, подивимось!» Не хотілося. Сказав лише: «Не забудьте мене забрати на евакуацію перед стартом». А якось захожду до кімнати, а на матраці... задрімав президент Академії наук СРСР Мстислав Келдиш.

СЕРЕД КНИГ

УСІ МИ – ЙОГО ДІТИ

Уже багато разів говорив про те, що патріотизм буває різний і прищеплювати його, як і взагалі – виховувати, також можна по-різному. Хтось робить це батоном, хтось – добрим словом, здоровим глуздом, спокійним роз'ясненням. Саме так, шляхетно, виховує у читачів почуття патріотизму нова книжка кандидата історичних наук, заслуженого працівника культури України Василя Бабича «Тарасовичі». Це – сага, відверта й щира оповідь про його рідне село на Київщині, що мало непросту, а зрештою, й трагічну долю в контексті довгелез-

ної суворой епохи. Втім, були на тому нелегкому шляху не лише жорстокі випробування, а й радощі, перемоги, особисте щастя. І, звичайно ж, це ще й розповідь про село, про кожного – з родзинкою, а про всіх – з повагою, з незмірною любов'ю до своєї малої батьківщини. До народних звичаїв та обрядів, до батьків і старших. Тут усе – промовисте, рельєфне, все виховує. Навіть сама назва села – Тарасовичі. Подумати тільки: це ж справжнісіньке по батькові! Тож Василь Бабич ненав'язливо підводить і до такої думки: всі ми діти твої, великий Тарасе! А отже, й послідовники...

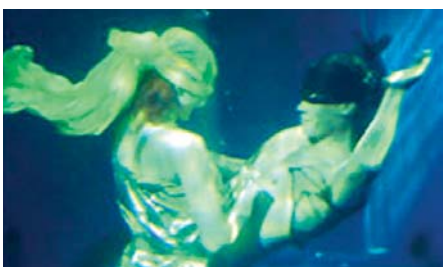
«ГЛИБОКА» ІДЕЯ

НЕЗВИЧАЙНО – ЦІКАВО – ВРАЖАЮЧЕ

Коли людина мислить креативно, вона здатна додуматися до такого, що й справді вражає. Приміром, – до підводного театру на шестиметровій глибині! Саме таке стало на думку театральному режисерові Олександр Куранову, коли він спостерігав за рибками в акваріумі.

Та чи не зусібч режисерові казали: це маячня, вигадка, це нездійсненно! Адже артист – не рибка! Як він дихатиме під водою, на скільки часу йому вистачить повітря, про які персонажі, які образи може йтися? Так, він мусив дати вичерпну відповідь на десятки запитань, продумати все до найдрібніших деталей – і все ж здійснив свій незвичайний задум! Навіть глядачі, яких, здавалося б, уже нічим не здивуєш, були вражені. Отже, кілька років тому, точніше 2004-го, народився московський підводний театр «Прозорий світ» – зяскраве й цілком нове художнє явище. Нове принципово, бо річ не у жанрі й не у виді даного мистецтва – а в його природі, у тому непересічному театральному «modus vivendi», якому немає аналогів ніде у світі. Ідею було запатентовано, в тому числі – й технічну конструкцію, на якій вона базувалася. Зокрема, електронне та електричне начиння басейну велми складне, та й води, аби все

заграло, потрібно не менш як 1,5–2 тис. тонн. Декорації та костюми виробляють з водонепроникної тканини. На людей узагалі магічно діють великі обсяги води, гра хвиль, а світло в підводному театрі, на відміну від звичайного, падає не фронтально, тобто із залу на сцену, а згори, з боків та знизу. Тому виникають цілком космічні картини. Акцент робиться на музику й хореографію та спеціальне освітлення. Видовище заворожує, бо артисти у воді не плавають, а нібито... ширяють, літають. Вистави зазвичай тривають не більш як півтори години, та весь цей час артисти перебувають під водою, не спливаючи на поверхню. Скільки ж часу людина із сильними легенями може пробути під водою? Щонайбільше – 5–6 хвилин, і це вже рекорд. Тож господарі підводного театру мають певний секрет, своє ноу-хау задля збереження працездатності акторів. Але яке – не розповідають, бо це частина їхнього своєрідного епатажу.

НАСОЛОДА ТВОРИТИ

ЩО Ж ЦЕ ЗА ФЕНОМЕН ТАКИЙ – ПОКЛИКАННЯ?

«Навряд чи є вища з насолодою, ніж насолода творити», – цитує Миколу Гоголя героїня нашої оповіді. У людей бувають різні захоплення. Деякі – постійно супроводжують основний фах людини, тішахи й заспокоюючи її в години дозвілля. Інші, навпаки, впевнено «перетягують» до себе і стають для творчої людини головним сенсом існування, вічною школою майстерності, висуваються на перший план її інтересів та діяльності, змущують лишити на узбіччі це недавно звичні заняття. Відома журналістка й мистецтвознавець Тетяна Федорова все життя майструє ляльки. Ми з вами читали й чули, звісно, про Галерею колекційної авторської ляльки «Парсуна» у Києві. Але ляльковий світ Федорової – принципово інший.

Тетяна Федорова згадує: «Тато прищепив любов до справжнього. Його заповіді завжди зі мною: «...кожна річ повинна мати своє місце; цінувати те, що маєш, і ніколи не задрити; не бути марнотратним; простота у побуті». А ще батько не втомлювався повторювати свою «коронну» тезу: «Доню, добре запам'ятай: у житті дрібниць немає». Кожна моя лялька – це біографія, в ній епоха, етнос, історія особистості, соціальний стан, індивідуальний характер. А ще – я весь час у пошуку. Що ж це за феномен такий – покликання, коли добровільно жертвуєш своїм спокоєм і добробутом заради нього?»

МИТЬ ФАНТАЗІЇ ТА НОСТАЛЬГІЇ

Навіть у «бананово-лимонному» Сингапурі, до XIX століття майже безлюдному, а нині – центрі міжнародної фінансової діяльності та виробництва комп'ютерів і телекомунікаційних систем, давно знають і поважають фантасію та ностальгію з іграшками. Засновник і директор музею – головний чарівник дитячого світу Чанг Янг Фа – спромігся зібрати понад 50 тисяч експонатів із 25 країн. А відтепер експозицію прикрашатиме й частинка колекції творів Тетяни Федорової. Українська колекція. Але вона, як і раніше, дотримується колись обраного кредо: «Не секрет, що для митця, художника, майстра його твори ніколи не були засобом для збагачення, а лише, як правило, – для існування. Але для мене найперше – це засіб для самореалізації. Бо, вочевидь, належу до категорії диваків, які, попри відсутність відповідної винагороди, все одно творитимуть, шукатимуть, експериментуватимуть, аби донести до інших своє захоплення світом».

Моє надзавдання – зробити все настільки виразним, промовистим і значущим, щоб, як казав Огюст Роден, розкрити душу моделі, відділивши правду від фальшу.

Тетяна Федорова

делі. Не вагаючись, попросила виготовити лялькові фігурки весільних пар усіх регіонів України.

Ляльки «зростали»: 30 см, 60 см; змінювалися їхні обличчя й етнотипажі, рухливим й піддатливим ставали ручки, ніжки, навіть пальці ляльок. Приватні замовлення чергувалися із престижними музейними. Далі – виставки, публікації, теле- і радіопрোগрами. Сьогодні члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України Тетяну Федорову добре знають і у нас, і в зарубіжжі, часом далекому-далекому. Захоплюються, тягнуться до її затішного будинку під Києвом, аби помилуватися диво-ляльками, послухати, повчитися...

шкіри... Личко розмальовувала аквареллю з клеєм ПВА. А до того ще малесенькі віночки, плахти, поясик, вишиті сорочки...

Все було чарівне! Першою замовницею у майстрині була американка українського походження, яку вразили Тетянині етномо-

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ПВ»

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

ОДИН ЗА ВСІХ...

З 6 по 10 квітня у Берліні тривав чемпіонат Європи зі спортивної гімнастики, в якому взяли участь майже 300 спортсменів із 39 країн континенту. Українська збірна була представлена 11 спортсменами, з яких лише Микола Куксенков здобув місце на п'єдесталі пошани, фінішувавши третім у чоловічому багатоборстві.

Відверто провалила континентальну першість наша жіноча збірна. Бо ж, погодьтесь, навряд чи можна вважати вдалим виступом відсутність наших дівчат навіть просто у фіналах в окремих вправах, а що вже говорити про боротьбу за абсолютну першість!

Натомість у чоловіків «вистрелив» син головного тренера збірної Юлія Куксенков. Микола Куксенков добре зарекомендував себе спочатку в юніорах. А вже минулої осені він зупинився на півкроку від п'єдесталу пошани чемпіонату світу. Наразі ж Микола таки підкорив першу серйозну дорослу вершину, здобувши бронзову нагороду в багатоборстві. Причому третю сходинку п'єдесталу він розділив з англієм Даниелем Парвісом, а попереду фінішували господар змагань Філіп Бой («зо-

лото») і румун Флавіус Коці («срібло»). Мав шанс Микола поповнити колекцію нагород і медаллю за виступ в окремих вправах – на брусах, однак у підсумку фінішував лише четвертим (причому програв «бронзовому» призеру греку Цолакідісу мізерні 0, 025 бала). У праві на поперечник Куксенков-молодший був шостим.

З-поміж результатів інших наших учасників ЧС можна відзначити восьме місце Віталія Наконечного в абсолютній першості, а також шосте Олександра Якубовського і восьме Ігоря Радівілова в опорному стрибку. Тож у підсумку збірна України посіла лише 11-е загальнокомандне місце. А найкращий результат продемонстрували гімнасти з Росії (3 золоті, 2 срібні і 3 бронзові нагороди), вслід за якими розмістилися збірні Румунії (3-2-1) і Німеччини (2-3-2).

ВИЗНАННЯ

СТАБІЛЬНІСТЬ –
ОЗНАКА МАЙСТЕРНОСТІ

Експертна комісія НОК України традиційно визначила кращих спортсменів і тренера місяця. У березні такими визнано біатлоністку Віту Семеренко та її наставника Григорія Шамрая.

Певно, головним чинником визнання успіхів спортсменки стали високі результати, які вона продемонструвала у російському Ханті-Мансійську на чемпіонаті світу, звідки повернулася володаркою срібної і бронзової нагород. Однак, можливо, зіграла свою роль і стабільність результатів, які Віта постійно

демонструє на зламівими й весни. Бо ж досі вона вже двічі визнавалася спортсменкою місяця в Україні за версією НОКУ, і щоразу саме першого місяця весни! Тож до колекції її нагород, отриманих у березні 2009 і 2010 років, невдовзі долучиться і цьогорічний безрезневий трофей.

БАСКЕТБОЛ

ІЗНОВУ «ВАРЯГИ»
ЗДОЛАЛИ
«КОЗАКІВ»

Минулого вік-енду в харківському Палаці спорту «Локомотив» відбулася найвидовищніша баскетбольна подія року в Україні – Матч зірок Суперліги 2011 року. Вітчизняні шанувальники гри помаранчевим м'ячем сповна скористалися можливістю отримати задоволення від майстерності найкращих баскетболістів, які грають в українському елітному дивізіоні.

Фотом Олексій Найман, www.superleague.ua

До найбільш яскравого та досконало організованого баскетбольного дійства у світі – Зіркового вік-енду американської НБА вітчизняний аналог, звичайно ж, ще не дотягує. Однак навіть при восьмому цьому за рівнем бажання, мотивації, а почасті й градусом конкурентної баскетбольної майстерності вітчизняної Суперліги зробили справжній сюрприз для глядачів.

Приміром, у конкурсі тричочкових кидків триумфував улюбленець місцевої публіки Тимур Арабаджі (до речі, єдиний учасник шоу не від клубу Суперліги). Спочатку представник харківського БК «Авантаж-Політехніка» у відбірковому раунді посів друге місце, лише одним очком поступившись найвлучнішому на цьому етапі конкурсу Стівену Буртту з «Дніпра», який набрав 19 балів (кожен учасник мав 1 хвилину на 25 кидків – по п'ять кидків із п'яти різних позицій; перші чотири кидки з кожної

позиції виконувалися звичайними м'ячами (1 бал за влучання), кожен п'ятий кидок виконувався смугастим м'ячем (2 бали за влучання). А от у фінальній дуелі перша спроба не дозволила виявити сильнішого – обидва «далекобійники» набрали по 13 очок, відтак змушені були знову йти «до бар'єру». У «пере-

секунди), натомість «легіонер» показав час 20,9 секунди.

Відігралися «варяги» в конкурсі слем-данків. Тут учасники мали продемонструвати по два кидки, на підготовку та виконання кожного з яких могли витратити по 1 хвилині. Можна було скористатися допомогою одного або кількох партнерів. У разі

18,7 секунди

знадобилося переможцеві конкурсу захисників Денису Лукашову,

аби пройти дистанцію, зробивши при цьому спаломне подолання перешкод на дриблінгу, вдалу передачу без відскоку, кидок з лінії штрафного, вдалу передачу з відскоком, спаломне подолання перешкод на дриблінгу і кидок з-під кошика!

стрілці» кожен спортсмен уже мав лише по 30 секунд на серію кидків, і тут уже нерви виявилися сильнішими в Арабаджі, який навіть за «скороченою процедурою» встиг набрати 11 очок. Натомість дніпропетровський «снайпер» записав на свій рахунок лише 4 очки...

Однак розпочалася програма Матчу зірок-2011 з конкурсу захисників. За підсумками відбіркового раунду здобули путівки до фіналу Денис Лукашов («Будівельник»), який вперва із завданням за 19,2 секунди, і Данте Свонсон («Говерла»), подолавши дистанції за 20,7 секунди. У вирішальному двобої українцеві навіть покращив свій результат (18,7

невдалої спробі гравець міг повторити кидок, але мав встигнути зробити це за відведену йому 1 хвилину, інакше його спроба не зараховувалася. За підсумками відбіркового раунду до фіналу пробилися Брайан Грін (БК «Миколаїв»), який здобув максимальні 100 балів, і Віталій Коваленко з БК «Київ» (99 балів). Завдяки активній підтримці вболівальників до фінального стадію конкурсу потрапили і Деррик Зіммерман (представник «Говерли»). Однак при визначенні переможця судді, схоже, віддали перевагу стабільності над натхненням, тож Гріна визнали найкращим майстром із забивання м'яча до кошика згори.

А остаточно реваншувалися іноземці під час Матчу всіх зірок Суперліги – команда «Legion» знову обіграла «Україну» з рахунком 98:86. Зайве, мабуть, нагадувати, що подібні матчі мають характер навіть не товариських, а відверто виставкових. От і в цьому глядачів насолоджувалися майстерними проходами захисників, фірмовими «данками» форвардів і навіть мали змогу побачити спроби «тричочкових» кидків у виконанні центрових! У цілому, впродовж трьох четвертей матчу на майданчику «Локомотива» тривала відносно рівна боротьба, однак у заключному періоді «легіонери» взяли, як мовиться, «бика за роги», і розрив у рахунок почав стрімко зростати на їхню користь, доки не сягнув максимального в матчі 21 очка. Опісля чи то «варяги» вже вважали справу зробленою, чи то наші нарешті схаменулися, однак до закінчення матчу українці дещо скоротили відставання від «легіонерів», хоча наближитися в рахунок настільки, що можна було б говорити про шанси на перемогу, їм все ж не вдалося.

Серед вітчизняних учасників Матчу всіх зірок найрезультативнішим був В'ячеслав Кравцов, в активі якого 22 очки і 6 підбирань. У «легіонерів» солідну колекцію з 27 очок, 7 передач, 5 підбирань і 3 перехоплень зібрав Стівен Буртт, якого і було визнано найкращим гравцем матчу.

МАТЕРІАЛИ СТОРИНКИ
ПІДГОТУВАВ
ВОЛОДИМИР ПОЛЕТЯВ

Фото з Інтернету

У вас є комічні фотографії? Вигадайте до них цікаві коментарі та надішіть на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Ш. Руставелі, 39-41, м. Київ, 01033 або profvisti@ukr.net. Найкраще фото буде розміщене у наступному номері газети.

СКАНВОРД

ВПИШИТЬ СЛОВО

Word input grid

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, викрийте сканворд по червоній рамці та надішіть нам на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Ш. Руставелі, 39-41, м. Київ, 01033 або надішіть відповідь електронною поштою: profvisti@ukr.net. Усіх, хто правильно розгадає сканворд і першим надішле відповідь, чекає винагорода – піврічна безкоштовна передплата на газету «Профспілкові вісті».

Вітаємо Миколу Кириченка із м. Вишневого Київської області, який правильно розгадає сканворд у № 14.

Відповіді на сканворд, надруковані у № 14

Grid with answers for the crossword puzzle

Правильна відповідь аналогіч.

Large crossword puzzle grid with clues and a photo of a man

ГОРОСКОП

18 – 24 КВІТНЯ

ОВЕН (21.03-20.04) Вітніна віртуозно знаходить вихід із галотрої ситуації...

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05) Ваша самооцінка стрімко зростає, і небезпідставно, бо почути власної підності – це стимул до духовного і матеріального збагачення...

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06) Ви зустрінете справжнього друга, про який так давно мріяли. Відкривайте серце назустріч цікавим, оригінальним людям...

РАК (22.06-23.07) Ключ до щастя в особистому житті – це вміння позбавлятися комплексів меншовартості. І цим можна успішно впоратися, викоренивши негативні риси, які отруюють внутрішній світ...

ЛЕВ (24.07-23.08) Прогресивним мисленням ви привабите людей, соратників за духом. Гуртується за ідейними поглядами, адже шлях громадської діяльності всій кітвтам популярності...

ДІВА (24.08-23.09) Зміни в професійній діяльності подарували вам доло, тож зустріньте їх з оптимізмом. Усе буде добре, якщо інтереси ділової команди ви поставите на перше місце і терпляче виконуватимете вказівки керівництва...

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10) Адаптація до широкомасштабних поглядів на життя відбуватиметься успішно, ви відкрите глобальну перспективу особистого розвитку. Більше уваги приділяйте рідним, сім'я – це оаза для вас. І неодмінно розважайтеся, перебувайте на романтичній хвилі...

СКОРПІОН (24.10-22.11) Вам належить виступити в ролі «інвестора» морального та матеріального капіталу. Виявіть щедрість, більше вкладете – більше отримаєте, дивіденди перевершать всі сподівання. Віддайте перевагу особистим справам, не намагайтеся змінити професію. Створити затішне сімейне гніздо з коханим – ось ваше головне завдання. А кар'єра нехай зачекає...

СТРЕЛЕЦЬ (23.11-21.12) Без вас і сонце тьмяніє, адже ви потрібні всім і скрізь. Допомогаючи іншим, обов'язково враховуйте власні інтереси. Якщо з кар'єрою не щастить, то вам слід не змінювати місце роботи, а спрямувати зусилля на домашні справи. Гонористе дефілювання з метою продемонструвати свої переваги, приголомшити гіркою правдою, критикою нікому не потрібне.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01) Ви здатні досягти досконалості в будь-якій справі – сумлінний підлігеліз із геніальними ідеями, авторитет для колег і керівництва. «Брати – віддавати» на часі терезів слід урівноважити. Дисбаланс тут неприйнятний, тож не скупіться, ви здатні добре заробляти й фінансувати інших, а сімейний бізнес взагалі просуватиметься відмінно.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02) Не сумнівайтесь: ви здатні на високі коханія! Це крила, на яких можна дістатися до раю блаженства, створивши святковий феєрверк для близьких. Стримуйте агресію, живіть з обрамцем як голуб із голубкою. Вашим серцем судилося битися в унісон. Взв'язи ініціативу на себе, ви проявите творчущу оригінальність в інтимних наслодох.

РИБИ (20.02-20.03) Якщо обставини спонукають вас до ролі відлюдника, не сумнівайтесь, це потрібно для вашої духовної та фізичної реабілітації. Наодиночі ви досягнете повної внутрішньої гармонії, що в обставині суцільності зробить дуже складно. Підійміте підсумки за минулий рік, розставте крапки над «і», проаналізуйте допущені помилки.

ПЕРЕДПЛАТА

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА 2011 РІК

ПЕРЕДПЛАТНІ ІНДЕКСИ ТА ВАРТІСТЬ ВИДАНЬ ПІДПРИЄМСТВА «ПРОФІНОФОРМ» ФІЛІАЛ НА РІК:

22152 ГАЗЕТА «ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ» – 148,44 грн.

22909 ЖУРНАЛ «БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМПІТЕТУ» – 65,64 грн.

ПЕРЕДПЛАТА НЕ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ НИКОЛИ!

КОНКУРС

ВАШІ ЗА НАШУ ПОМИЛКУ

Після виходу в світ минулого, 14-го, номера з конкурсом «Ваші сто гривень – за нашу помилку» переможцем стала Валентина Журавель із села Червоної Кут Жашківського району Черкаської області, яка першою надіслала правильну відповідь. За знайдено у № 14 помилку у підписі «Тетяна Моргун» (правильно – «Тетяна Моргун») на стор. 13 переможниця отримувала сто гривень. Одержати виграні сто гривень шановна дописувачка може в редакції (або треба повідомити номер рахунку, на який ми перекажемо виграні). Для цього необхідно звернутися до редакції та пред'явити передплатну квитанцію на газету «Профспілкові вісті» на поточний рік – адже наш конкурс організований для передплатників газети. Пропонуємо в цьому номері знайти помилку та надіслати відповідь електронною поштою profvisti@ukr.net або листом, вказавши при цьому домашню адресу, поштовий індекс, а також контактний телефон, на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Шота Руставелі, 39-41, м. Київ, 01033. Хто зробить це правильно та швидше за всіх, одержить сто гривень.

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАЛА МАРІАННА ЛІЦЕНКО